

VERZIÓ2/2018.

CSŐSZI VADVIRÁG ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Úgy gyönyörködj a fiatalokban, mint
Akik Téged folytatnak majd.
De nem magad vágyait, emlékeit álmodd újra bennük,
Ne kényeztesd, ne ünnepeled, ne szidd,
Inkább szeresd érdemük szerint, becsüld meg őket.
Légy okos ellenállás, jó gát, tiszta meder,
Hogy növekedjenek, mint súly alatt a pálma,
Hogy önerejükből törhessenek utat maguknak.
S ne nyelje el őket a Lápok iszapja,
S a sivatag homokja.”
(Keresztúri Dezső)

2018.

VERZIÓ2/2018.

Tartalom

I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	3
1. Az óvoda adatai:.....	3
2. Helyzetkép.....	4
3. Az óvodai nevelés célja, alapelve:.....	6
4. Gyermekekép:	9
5. Óvodakép	10
6. Az óvoda személyi feltételei.....	11
7. Az óvoda tárgyi feltételei:	13
II. PROGRAMUNK CÉLRENDSZERE.....	15
1. A nevelés kerete	16
1.1. Egészséges életmód alakítása-egészségfejlesztési program.....	16
1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékkorientált közösségi nevelés.....	29
1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	36
1.4. A program napirendje.....	38
III. A PROGRAM TEVÉKENYSÉG KERETE	39
1. Hagyományörzés, népszokások.....	39
IV. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	51
1. Tevékenységbe integrált tanulás.....	51
2. A gyermekek heti rendje.....	59
3. Verselés, mesélés, dramatikus játék	63
4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc.....	67
5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	73
6. Mozgás.....	77
7. A külső világ tevékeny megismerése.....	81
8. Munkajellegű tevékenységek	86
V. GYERMEKVÉDELMI MUNKA	89
1. Gyermekvédelmi munka.....	89
VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE	92
1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek.....	92
2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése az óvodában	95
VII. AZ ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	96
1. Az óvoda és a család	96
2. Az óvoda és az iskola	97
3. Az óvoda és az alapfokú művészeti iskolák, zeneiskolák, művészeti együttesek	97
4. Az óvoda és a közművelődési intézmények	98
5. Az óvoda és a fenntartó.....	98
6. Az óvoda és a Pedagógiai Oktatási Központ	98
7. Az óvoda és az Oktatási Hivatal	98
8. Az óvoda és a Pedagógiai Szakszolgálati intézmények.....	99
9. Az óvoda és az egészségügyi, gyermekvédelmi intézmények.....	99
10. Az óvoda és az "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel" Óvodapedagógusok országos Egyesülete	99
11. Az óvoda és a tehetséggondozást országosan képviselő szervezetek	99
12. Az óvoda és a külföldi magyar óvodák	100
13. Kiemelt, törvényes kapcsolatok	100
VIII. A PROGRAM TERVEZÉSI, ÉRTÉKELÉSI DOKUMENTUMAI	101
1. Az óvoda irányítási - szervezeti felépítése.....	101
2. A gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése	102
3. A pedagógiai munka dokumentálásának rendszere	103
4. Az óvodába és iskolába lépés feltételei	104
4.1. Az óvodába lépés feltételei	104
4.2. Az iskolába lépés feltételei	106
IX. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADEK	108
X. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	109
Szabályozó dokumentumok.....	110
Felhasznált irodalom	110
FÜGGELÉK.....	111
Eszköz norma	111

VERZIÓ2/2018.

I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

1. Az óvoda adatai:

Az óvoda neve: Csősi Vadvirág Óvoda

Székhelye, telefonszáma: 8122 Csősz Petőfi S.u.8.

Tel./ fax: 06-22-451-506

Az intézmény alapító, fenntartó szerve, székhelye:

Az intézmény alapító szerve: Csősz Község Önkormányzatának Képviselőtestülete

székhelye: 8122 Csősz, Bartók B.8.

Az óvoda működési területe: Csősz község Önkormányzata teljes közigazgatási területe

Az óvoda gazdálkodási jogköre: önállóan gazdálkodó intézmény

Az óvoda befogadóképessége: 50 fő

Az óvodai csoportok száma: 2

VERZIÓ2/2018.

„Egy porszem világot jelent,
S egy szál vadvirág az eget,
Fogd föl tenyeredben a végtelent,
S egy percben élj évezredet.”
/William Blake/

2. Helyzetkép

Községünk, **Csösz** Székesfehérvártól délre, 20 km távolságra található.

A Mezőföldön - Sárvíz és Malom csatornák nyugati partján - helyezkedik el, földrajzi adottságai ennek megfelelőek. Sík terület, erdővel, rétekkel, tavakkal, melyek sokrétű kirándulási, kikapcsolódási lehetőséget nyújtanak az itt élőknek.

A község lakóinak száma megközelítőleg **1065** fő.

Az itt élő emberek megélhetési forrását a székesfehérvári gyárak, helyi vállalkozások, a mezőgazdaság biztosítják. Sajnos egyre inkább jellemző a munkanélküliség.

Községünkben iskola, orvosi rendelő, posta, művelődési ház, polgármesteri hivatal, kereskedelmi egységek és néhány vállalkozás működik.

Egycsoportos óvodánk 1978-ban épült, szinte társadalmi munkával. A község központjában, nyugodt környezetben helyezkedik el.

2003-ban tornaszobával, majd 2004-ben csoportszobával, öltözővel, étkezővel, nevelői szobával bővült / a főzőkonyhát tálalókonyha váltotta fel./ Azóta férőhelyek száma 50 fő.

2004 óta lehetőségünk van minden jelentkező gyermeket felvenni. Ez igen nagy előrelépést jelent a község és óvodánk életében, hiszen 1978-tól, 2004 tavaszáig jelentős volt a férőhely hiány miatt elutasított gyermekek száma.

2005-ben fenntartói döntés alapján, a Táci Százszorszép Óvoda Etalonsport Tagóvodája lettünk. Ez tartott 2017. augusztus 31-ig.

2017. szeptember 1-től újra önálló óvodaként működünk, Csösz Vadvirág Óvoda néven.

Udvarunkat a hatályos az EU szabványnak megfelelően átalakítottuk, melynek során a gyermekek fejlődését segítő, biztonságos játszószerekkel szereltük fel, s a növényzet is cserére, megújításra került.

A felújítás folyamatos, mind a játékok pótlása, szabványosítása, talajcseréje, ütéscsillapítás tekintetében.

VERZIÓ2/2018.

Az udvarok a nevelési feladatok megvalósításában fontos szerepet töltenek be, szervezett mozgás tevékenységek, tapasztalat és ismeretgyűjtési lehetőségek, ünnepek, sportesemények, közös programok szervezése, családi programok helyszíne, hagyományápolás, munka jellegű tevékenységek.

A csoportok szervezésénél igen körültekintően kell eljárunk, hiszen két részben osztott csoportról van szó. A gyermekek csoportba sorolása életkorúknak megfelelő szempontok alapján történik. Törekvésünk, hogy a gyermekek jól érezzék magukat a csoportokban. Nagy hangsúlyt fektetünk a differenciált nevelésre, arra, hogy minden gyermeket önmagához képest fejlesszünk.

Nyitottak vagyunk a szülők felé. Előzetes egyeztetés után bejöhetnek csoportjainkba és – a tevékenységek zavarása nélkül – betekinhetnek az óvoda mindennapi életébe. Óvodáinkba érkező gyerekeken megfigyelhető a helyi népesség rétegződése, a családok kulturális különbözősége, a szülők iskolázottsága, melyek befolyásolják fejlődésüket. Gyerekeink átlagos falusi gyermekek, nyitottak, érdeklődők, fogékonyak, zömmel szakmunkás és betanított munkás szülők gyerekei. A családok életében a sokszínűség figyelhető meg.

Megélhetési problémák, munkanélküliség, családok szerkezetének változása, korlátozottabb lehetőségek családon belül megfigyelhetők mindennapjainkban. Az a tapasztalatunk, hogy jelentős azoknak a gyerekeknek a száma, akiknek a szülei az elszegényedés ellen küzdenek.

Évről évre nő a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek száma. A hátrányos helyzet oka legtöbbször az előbbiekből valamelyikében található. A gyerekek közül többen ritkán vagy egyáltalán nem jutnak el közös kirándulásra, programokra, az egyedüli szórakozást a televízió nézés, számítógépezés jelenti. A közös játék, a mesésélés, a gyermekekkel együtt végzett tevékenykedés egyre ritkább a családok életében.

Kevés gyermeknek adatik meg, hogy érzelmi, anyagi biztonságban, gondos szülői szeretettel körülvéve nevelkedjen.

Mindezek ismeretében igyekszünk olyan óvodai környezetet, nevelést biztosítani, ahol ezek a hátrányok csökkenthetők.

VERZIÓ2/2018.

Feladatunk a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve biztosítani a gyermekek személyiségfejlődését.

Biztosítjuk számukra a derűs, szeretetteljes, tevékenységre ösztönző, élményekre épülő, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai környezetet.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Óvodánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

3. Az óvodai nevelés célja, alapelve:

Általános feladatok: (Óvodai nevelés Országos Alapprogramjának 2018. IX.01-től hatályos módosítása alapján) az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

A nevelőmunkát a tudatosság és tervszerűség jellemzi. A tudatosan tervezett és szervezett nevelő hatások rendszere teszi lehetővé az egyéni sajátosságokat is figyelembevevő személyiségfejlesztést, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

A nevelőmunka alapját a gyermek pontos, „naprakész” ismerete képezi.(Ennek írásos rögzítése, a fejlődés nyomon követése minden óvodapedagógus kötelessége.)

A differenciálás a nevelőmunkában és a tanulásszervezésben egyaránt alapvető fontosságú. Az óvodai nevelés gondoskodik a gyermeki szükségletek kielégítéséről.

A gyermek tevékenységeinek szervezésében és a fejlesztőmunka során a játék elsődlegességét érvényesíteni kell.

VERZIÓ2/2018.

A fejlesztő hatások mindig a gyermek életkorához, egyéni igényeihez, szükségleteihez igazodjanak. A figyelem, kivárás, tolerancia, segítségnyújtás, elfogadás, türelem jelenjen meg a mindennapokban. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek segítése, támogatása fontos feladatunk.

Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekeinknek. Partnerközpontúság érvényesülése – a partnerek igényeire, elvárásaira figyelő, elégedettségének elnyerésére törekvő intézményi működés kialakítása és biztosítása.

Minden dolgozóra érvényes alapelv: aki az óvodában dolgozik, értéket közvetít, nevel, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e erről diplomával. Az óvoda nevelőtestülete munkája során érvényesíti az innovatív pedagógiai törekvéseket. Szükség szerint biztosítja a migráns gyerekek nevelésében az önazonosság megőrzését, ápolását.

Célunk:

- az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével a gyermekek harmonikus fejlődésének segítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával,
- nyugodt, de élmény-gazdag óvodai élet biztosításával, sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása.

Mindezek érdekében egy olyan óvoda működtetése a célunk, ahol:

- érzelmi biztonság, szeretetteljes légkör van,
- megjelenik a szociális érzékenység és olyan erkölcsi tulajdonságok vannak jelen, mint a pontosság, segítőkészség, őszinteség, szorgalom, szabálytartás, igazságosság,
- egészséges, esztétikus környezetben fejlődhetnek a gyermekek,
- a gyermekek kíváncsisága és utánpótlási kedve által tanulási vágyuk kialakul.

VERZIÓ2/2018.

Alapelvünk: olyan érzelem-gazdag, szeretetteljes, biztonságérzetet nyújtó óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság abban jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, és ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermekeknek.

Óvodapedagógus képünk: napjainkra a tradicionális óvodapedagógus szerepek - mint az óvó-védő, normakövető és tanító szerep mellett, új szerepek vállalása vált szükségessé. Ezek az értékközvetítő, közösségformáló-alakító szerep a közösségen belül, ahol az óvodapedagógus partnerként van jelen.

Programunk magas színvonalú megvalósításához szükséges óvodapedagógus képességek, kompetenciák:

- elhivatottság
- felkészültség
- gyermekszeretet – ismeret
- partnerközpontúság
- műveltség, magas szintű szakmai tudás
- önállóság
- kreativitás
- tudatosság, folyamatos önképzés, megújulás
- jártasság a digitális kultúrában
- közösségi szerepvállalás

Eredményeink, melyekre a jövőben építhetünk:

- folyamatosan javul óvodapedagógusaink képzettségi szintje
- felvállaljuk a sajátos nevelésű igényű gyermekek intézményes nevelését
- eredményesen működtetjük befogadási rendszerünket
- folyamatosan javul tárgyi felszereltségünk
- széleskörű kapcsolatrendszert működtetünk

VERZIÓ2/2018.

4.Gyermekkép:

*„ Minden gyermek a maga sajátos küldetésével születik a világra,
némelyik, hogy beragyogja napjainkat,
némelyik, hogy próbára tegye türelmünket,
némelyik, hogy célt adjon életünknek,
és némelyik, hogy gondoskodjék rólunk”
/ Ismeretlen szerző/*

1999. szeptember 1-től a pedagógiai folyamat egésze újult meg amikor a nevelési szervezeti keretei is feloldódtak. Minden óvodai nevelőközösségre nagy felelősség hárult, amikor elkészítette helyi Pedagógiai Programját. Program előkészítő munkánk során továbbképzéseken ismerkedtünk meg alternatív programokkal, melyek közül Nagy Jenőné „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” című választható program adaptálásával készítettük a Pedagógiai Programunkat, mely átfogja a teljes óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját az „Óvodai nevelés országos alapprogramjának” megfelelően, és megőrzi eddigi óvodai gyakorlatunk értékeit. Azért választottuk ezt a programot, mert ebben találtuk meg leginkább a hasonlóságot eddigi tevékenységünkkel, rendszere jól illeszthető óvodánk adottságaihoz, hagyományainkhoz, nevelési elképzeléseinkhez.

A folyamatos napirend bevezetésével igazodtunk a gyermekek egyéni sajátosságaihoz, fejlődési tempójához. Pedagógiai gyakorlatunk alapja a személyes kötődésen nyugvó gyermek-óvodapedagógus kapcsolat. Fontosnak tartjuk a felnőttek és gyerekek sokszínű együttműködését, a játék elsődlegességét, a jó kapcsolatot a szülőkkel. Nevelőtestületünket a folyamatos megújulásra való törekvés jellemzi.

Az óvodapedagógiában bekövetkező változásokat folyamatosan figyelemmel kísértük és kísérjük.

Óvodai nevelésünk központjában a gyermek áll, aki mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Elfogadjuk az egyedi, eltérő ill. fejlődésbeli különbségeket, amelyet alapnak tekintünk a gyermeki fejlődés támogatásában.

Biztosítjuk minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön és a meglévő hátrányai csökkenjenek.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett, a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül, a befogadás, az esélyteremtés az esélyegyenlőségek megteremtése érdekében a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlődésüknek támogatását fontos feladatunknak tekintjük.

Egyéni képességeik figyelembevételével, környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekekké szeretnénk nevelni őket, hogy óvodás életükben szerzett tapasztalataikkal, élményeikkel gazdagabban élhessék gyermeki éveiket, s hogy sikeres, boldog, környezetüket, nemzetüket szerető felnőttekké válhassanak.

5. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Óvodánk, a családi nevelés kiegészítőjeként a gyermek harmadik életévétől iskolába lépéséig óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciót tölt be.

Arra törekszünk, hogy gyermekeink ismerjék településünk jellegzetességeit, szépségeit. Változatos lehetőségeket kínáló vidéki környezetben minden még fellelhető helyi értéket felfedezzenek, és tapasztalataik, élményeik útján szerzett ismereteiket játékaikban megjelenítve őrizték és vigyék tovább helyi értékeinket. Számptalan és változatos tapasztalási és kipróbálási lehetőségen keresztül igyekszünk fejleszteni képességeiket, készségeiket, szokásrendszerüket. Egymást tisztelő, megértő, segítő, helyes viselkedési normák alapjainak lerakására törekszünk, szeretetteljes, de következetes, játékos pedagógiai módszereink alkalmazásával.

Inkluzív pedagógiai gyakorlatunk során törekszünk arra, hogy minden gyermek a maga módján, a maga ütemében, a maga képességei szerint a lehető leginkább tudjon kibontakozni, fejlődni. Az óvodában teljes mértékben valósuljon meg az inkluzív nevelés, összhangban az egyenlő hozzáférés elvével.

VERZIÓ2/2018.

Hozzásegítjük a gyermeket, hogy az óvodáskor végére a különbözőségekkel természetes módon legyen képes érzelmileg együtt élni, korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótársá, csoporttársá váljon. A gyermeki személyiség pozitív irányba történő alakítását az óvoda valamennyi munkatársának, az óvodapedagógus és dajka folyamatos és tudatos együttműködése és összehangolt munkája biztosítja. Feladatunk az intézményi Esélyegyenlőségi intézkedési tervben megfogalmazottak szerint az esélyegyenlőtlenségek további csökkentésére való további törekvés, a minden gyermekre kiterjedő (de különösen a HH-s, HHH-s és SNI-s gyermekekre) gyermekvédelem. A gyermekei jogok védelme és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a szociális intézményekre, gyermekjóléti szolgálatra, egészségügyi intézményekre is kiterjed az óvodával és a családokkal való érdemi együttműködés. Mindennek érdekében, a művészetek eszközeinek és a kompetencia alapú óvodai oktatási programcsomag alkalmazásával végzett nevelőmunkánk során gyermekeinket olyan ismeretek, tudás, szokásrend birtokába juttatjuk, amelyeket bármilyen megváltozott körülmények között, cselekvőképes módon tudnak alkalmazni.

6. Az óvoda személyi feltételei

Az óvodában a hatékony nevelőmunka kulcsszerelője az óvodapedagógus. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje mintát jelent a gyermekek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az óvoda dolgozóinak – törvény által előírt - létszáma: 7 fő

Ebből:

- 4 óvodapedagógus
- 2 dajka
- 1 konyhai dolgozó

VERZIÓ2/2018.

Pedagógiai munkánkat segíti heti egy alkalommal 1 fő utazó gyógypedagógus-logopédus .

Nevelőtestületünket a nyitottság, az újra fogékonyság és rugalmasság jellemzi. Nyitottak vagyunk minden pedagógiaileg helyes, a gyermekek testi-lelki szükségleteit kielégítő, fejlődésüket elősegítő új megoldási lehetőségre, módszerre.

Továbbképzéseken, tapasztalatcseréken látottakat, hallottakat beépítettük és folyamatosan beépítjük nevelő munkánkba. Rugalmasan alkalmazkodunk a környezetünkben bekövetkező változásokhoz, új feladatainkhoz.

Az elmúlt években valamennyien részt vettünk továbbképzéseken. Ismereteinket, szakmai tudásunkat konferenciákon, nyári egyetemeken való részvétellel is bővítettük az évek során.

Tudásunkat igyekeztünk naprakészen tartani az óvodai nevelés valamennyi területén. 1 fő rendelkezik Pedagógiai Programunk eredményes alkalmazásához szükséges alaptanfolyammal, mely a program nevelés filozófia értelmezésével, elemzésével segítette gyakorlati munkánkat.

Továbbképzéseinket a jövőben is úgy tervezzük, hogy a megszerzett tudással Pedagógiai Programunk minél eredményesebb alkalmazását, megvalósulását segítsük elő.

A nevelőmunkát a teljes nyitva tartásban mi óvónők végezzük. Személyünk minta a nevelésben. Tudjuk, hogy értékfelfogásunk erősen hat a gyermekekre, éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetítünk, és azokat milyen tudatosan képviseljük.

A család és az óvoda között előfordulható értékellentétek oldását tapintatos meggyőzés felvállalásával tesszük, ha ezt kívánják a gyermekek érdekei.

A művészetek tradicionális értékeit közvetítjük. Vállaljuk az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is.

Énekünkkel, mesemondásunkkal, bábozásunkkal, alkotásainkkal esztétikai élményhez juttatjuk gyermekeinket. Fejlesztésükhöz alkalmazunk egyéni módszereket, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyerekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhasson. Szakmai tájékozottságunkat, szaktudásunkat fejlesztjük, törekszünk a folyamatos önművelésre.

VERZIÓ2/2018.

Személyiségvonásainkban a humanizmus, a pedagógiai optimizmus megjelenítését tartjuk értéknek. Arra törekszünk, hogy tetteinket a hitelesség, tapintat és empátia jellemezze.

Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja, ezért különösen fontosnak tartjuk, hogy az óvónői párok tudjanak együtt tervezni, szervezni, összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni, pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni.

Fontosnak tartjuk a dajkák bevonását a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak tervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. Szakmai munkánkban, munkatársi kapcsolatainkban őszinte, nyílt véleménnyel segítjük elő a legjobb megoldás kialakítását.

A nevelést segítő körének - a konyhai alkalmazott - munkája nélkülözhetetlen a melegítő konyha rendjének megtartásában, az esztétikus, gondozott biztonságos udvar biztosításában. E feladatokat is az óvodavezető koordinálja, irányítja a pedagógiai, tanügy-igazgatási, munkáltatói, gazdálkodási, műszaki, közéleti, feladatainak ellátása során.

A lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszervezett munkát, a fejlődéshez szükséges feltételeket.

7. Az óvoda tárgyi feltételei:

Csoportszobáink több funkciót töltenek be, óvodai tevékenységek, játék, foglalkozások, étkezések, pihenés színterei.

Felszereltségük jónak mondható, a bútorokat szükség szerint felújítjuk, cseréljük. Játékokat, eszközöket évente vásárolunk a költségvetésből és a szülők segítségével szervezett rendezvények bevételeiből.

Az óvodai tanulóhoz szükséges eszközök folyamatos bővítésére költségvetésünk biztosít lehetőséget, de támaszkodunk pályázati lehetőségekre, különböző felajánlásokra is.

VERZIÓ2/2018.

Szakmai könyvtárunkat folyamatosan gyarapítjuk, a program eredményes megvalósításának megfelelően újonnan megjelenő kiadványokkal bővítjük. Tudatosan válogatunk az értékes és hasznos könyvekből, melyek felkészülésünket, és a gyermekekkel való foglalkozást segítik.

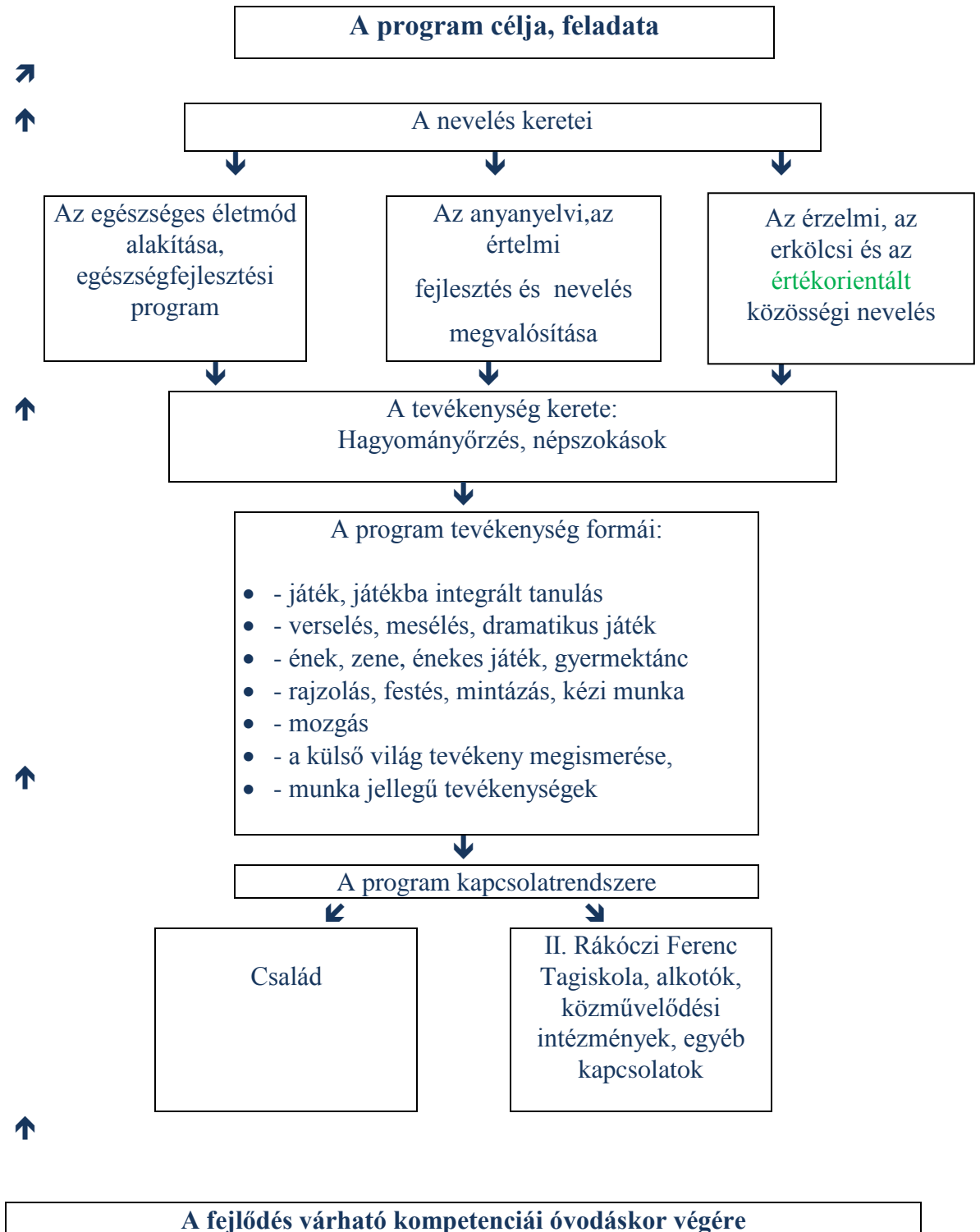
Az óvoda épületét, udvarát, berendezéseit úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálják a gyermekek nevelését, fejlesztését.

Arra törekszünk, hogy tiszta, gondozott legyen minden termünk, helyiségünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a gondozott, tiszta külső és belső környezetre, mellyel nemcsak a gyermekek egészség-megőrzését, de ízlésviláguk formálását is igyekszünk biztosítani. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközöket biztosítjuk.

A gyermekek étkeztetését a helyi, Csösz Rózsa Vendéglő közreműködésével oldjuk meg, mert konyhánk alapterülete miatt csak melegítőkonyhaként működhet. 2004 óta az iskolások étkeztetése is óvodánkban történik, az erre a célra kialakított étkezőben.

Az ételintolerancia miatt eltérő étrendet igénylő gyermekek étkeztetése Aba Város Városgondnoksága által megoldott.

II. PROGRAMUNK CÉLRENDSZERE

VERZIÓ2/2018.

1. A nevelés kerete

1.1. Egészséges életmód alakítása-egészségfejlesztési program

Az egészséges életmódra nevelés célja: hogy a gyerekekben kialakuljon az egészséges életvitel igénye, valamint biztosítsa a megfelelő testi fejlődést számukra. Az egészség - óvodás korban is - szomatikus, pszichikus és szociális elégedettséget jelent. Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk az egészséges életmódot. Óvodánk nevelőtestületi szinten kidolgozott egészségmegőrző, egészségvédelmi szokásrendszerrel rendelkezik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása
- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- A gyermekek egészségének megőrzése, óvása, és a szervezet edzettségének biztosítása
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális, gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészségfejlesztés területei:

- egészséges táplálkozás
- mindennapos testnevelés, testmozgás
- személyi higiéné
- testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezetőszerek fogyasztásának megelőzése
- a bántalmazás, erőszak megelőzés
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

VERZIÓ2/2018.

Tartalma:

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása:

Az óvoda feltételrendszere jelentősen befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának mértékét. A gazdag tárgyi környezet - ami megfelel az egészségügyi előírásoknak, esztétikusak, nyugtató hatású színharmóniát áraszt - jó alapot adnak az óvodai nevelő munkához. Figyelembe vesszük az adott feltételeket, kezdeményezzük a hiányok pótlását, ellenőrizzük a felszerelés megfelelő állapotát, azokat karbantartjuk. A felszerelés megóvásában, a környezet ápolásában, védelmében a gyerekekkel együtt tevékenyen veszünk részt.

Az óvoda udvara az egészséges életmódra nevelés egyik színtere. Kialakítása, felszerelése az óvodások sokféle tevékenységét szolgálja minden évszakban és napszakban. Az udvar akkor tölti be funkcióját, ha a gyerekek szinte az egész napjukat kint tölthetik.

Óvodánk udvarán 3-7 éves korú gyermekek játszanak együtt. Az udvart sikerült a környezetbe jól illeszkedő, esztétikus, mozgásfejlesztő fajtákkal felszerelni.

Minden életkor számára megfelelő mozgásfejlesztő eszközeink vannak, amelyek különböző mozgásfajtákra adnak lehetőséget. A különböző életkorú gyerekeknek lehetőségük van az együttjátszásra.

Az óvoda udvarát úgy alakítjuk ki, hogy legyen árnyékos és napos játszórész is, így a gyerekek szinte egész nap a szabadban tartózkodhatnak. Legyen füves, homokos és betonos rész is, ill. teraszos rész, ahol rossz idő esetén is lehetőség van a levegőzésre. Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, cserje, és az ízlésesen kialakított gyermek veteményeskert. A különböző eszközök: kerti szerszámok, homokozó játékok, talicskák, labdák, kötelek változatosabb tevékenységekre ösztönzik a gyerekeket. A babaház lehetőséget ad a szerepjátékra, a bábozásra, dramatikus játékokra.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével esztétikusan rendezzük be.

A többfunkciójú csoportszobákat alkalmassá tesszük a szabad játékra, a különböző tevékenységek / étkezés, alvás, pihenés / végzésére.

Fontos a gyerekek jó közérzetének biztosítása, ezért a csoportszobákat ízlésesen, otthonosan rendezzük be.

VERZIÓ2/2018.

Világos függönnyel illetve redőnnyel védjük a gyerekeket az erős napfénytől. Fontos a megfelelő természetes ill. mesterséges fényforrás használata. Naponta többszöri szellőztetéssel biztosítjuk a friss levegőt. A fűtési szezonban párologtatót használunk. A nyugodt légkör megteremtése érdekében a különböző játéktevékenységekhez elkülönített csoportszoba- részeket, sarkokat alakítunk ki. Legyen mesesarok, a személyes perceknek, a napi meséléseknek, a drámajátékoknak a színtere. A természetsarokban a gyerekek összegyűjthetik a mikro-csoportos séták során talált „kincseket”, az évszakra jellemző terméseket, leveleket stb. Ajánlott valamilyen kisállat is, ami minden gyereknek nagy élményt jelent. A jó közérzethez hozzátartozik az is, hogy a csoportszobák a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelő méretű, esztétikus, kényelmes bútorokkal legyenek felszerelve. A bútorok használati tárgyak, játékok könnyen tisztíthatóak, esztétikusak, balesetmentesek legyenek. A délutáni pihenést kényelmes, nagyméretű fektetők biztosítják. A gyerekeknek jellel ellátott saját lepedőt és pizsamát hozzanak a szülők.

Az öltöző a kényelmes öltözést - vetkőzést szolgálja. Minden gyermeknek legyen külön ruha- és cipőtartó szekrénye vagy polca, mert a zsúfoltság a higiénés szempontok figyelembe vétele mellett a rendetlenség látszatát kelti, így nyugtalanítólag hat a gyerekekre. Az öltözőben a szülőket esztétikus hirdetőablakon tájékoztatjuk, ahol havi időszakokra lebontva megismerkedhetnek a csoport nevelési-fejlesztési elképzeléseivel és eredményeivel, illetve az egyéb aktuális tudnivalókkal, közleményekkel.

A mosdókban és toalettekben szintén a gyerekek testi adottságainak megfelelő eszközök segítsék a tevékenységek elvégzését. A szükségletek nyugodt kielégítéséhez a toaletteket ajtóval különítjük el. Minden gyermeknek legyen saját törölközője, fésűje, fogmosó felszerelése, melynek rendszeres tisztántartásáról gondoskodunk. A tisztálkodási tevékenységek szokásait rögzítjük képi formában is, a többszoros érzékelési lehetőség biztosítása miatt. A gyermekek által használt helyiségekben vizuális jelekkel segítjük a szokások beidegződését.

Az óvodai felvétel után –a nyári időszakban – anamnézist készítünk a gyermekekről, a szülők segítségével. Ezzel indítjuk el a gyermek megismerésének folyamatát.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek gondozásának záloga az óvodapedagógus és a gyermekek közötti meghitt, megértő viszony, a természetes testközelség megléte. A gyermekek attól fogadnak el gondoskodást, akik őszinte, hiteles viselkedéssel közelednek hozzájuk, és tapintatot, elfogadást közvetítenek. Ilyen feltételek mellett ismerhetők meg a gyermekek igényei, családból hozott szokásai.

A testi szükségletek kielégítése alapozza meg a gyermekek jó közérzetét, ami minden egyéb tevékenységhez szükséges. A növekedés, fejlődés üteme minden kisgyereknél másképpen alakul, ezért a szokások kialakításánál figyelembe vesszük az egyéni sajátosságokat, adottságokat, és a fokozatosság elvét betartva arra törekszünk, hogy a gyerekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés szervezettségét már az óvodába lépés pillanatától biztosítjuk. A 3-4 éves gyerekekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, illetve azok sorrendjét. Később fokozatosan, önállóan is el tudják végezni a testápolási teendőket. Az egy csoportban dolgozó óvodapedagógusok és dajkák állapotodjanak meg a szükségleteket kielégítő szokások pontos menetével, az azonos gyakoroltatás érdekében.

Egészséges táplálkozás:

Az optimális fejlődés egyik alapfeltétele az életkornak megfelelő táplálkozás, amely az elhasznált energiát pótolja és a további testépítést biztosítja.

A gyermekek napi háromszori étkezéssel tápanyagszükségletük háromnegyed részét az óvodában kapják, ezért figyelemmel kísérjük a gyermekek étrendjét, hogy kellően változatos, és megfelelő tápanyag összetételű legyen. Vitaminszükségletük kiegészítése érdekében mindennap fogyasztanak gyümölcsöt vagy zöldségfélét.

A vendéglő és a gyermekek által hozott gyümölcsből salátát készítünk, vagy tisztítást után szeletelve adjuk számukra. A hozott, ill. a konyhakertben termelt zöldségekből vitaminsalátát készítünk, valamint szeletelve tízórai és uzsonna mellé is adjuk azokat. Az étkezési szokásokat úgy alakítjuk ki, hogy minél kevesebb várakozási idő maradjon, jól szervezeten, a folyamatosság módszerével élve.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A szülők segítségével megismerjük ezeket, és kellő toleranciával fogadjuk el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást, később ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermekeket az ételek elfogyasztására. Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

A szépen megterített asztal, az étkezési szokások elsajátítása lehetővé teszi a kulturált étkezés fokozatos kialakulását. Mindenki annyi ételt, italt fogyasszon, amennyi jól esik neki.

Az egészségfejlesztési program a gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban – minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nem csak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvodapedagógusi találékonyságon és ötletességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.

Célunk – az étkezést biztosító szolgáltatók bevonásával – a különösen magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só – és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- (1) kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- (2) gyümölcs, zöldség,
- (3) hús, hal, tojás,
- (4) tej és tejtermék,
- (5) olaj, vaj, margarin, zsír.

VERZIÓ2/2018.

Mindennapos testnevelés, testmozgás:

A mindennapi mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Biztosítjuk, hogy a gyerekek minél többet tartózkodhassanak a szabadban, hogy szervezetük minél jobban alkalmazkodni tudjon az időjárás változásaihoz. A természetes nagymozgások illetve az egyes mozgás elemek egyéni gyakorlása, a néhány perces szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyerekek mozgáskoordinációjának fejlesztését. A rövid ideig tartó, szervezett mikro-csoportos séták is hozzájárulnak a mozgásszükséglet kielégítéséhez.

A **4-5** éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenció fejlesztő tornák, a mozgásigény kielégítése segít a gerinc-deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermekek lábtartását javítjuk.

A mindennapos szervezett mozgások során feltétlenül gyakoroltatjuk a testtartást javító, és a lábboltozatot erősítő mozgásformákat. A zenés, mozgásos percek a gyermekek kedvelt mozgásos tevékenysége, változatosan járás és tartásgyakorlatok során biztosítja a mozgásigény kielégítését. Az egészséges életmódot a mindennapi edzési lehetőséggel is biztosítjuk. Erre legtöbb alkalommal a szabadban tartózkodás során kerülhet sor, ez növeli a gyerekek ellenálló képességét. A testi erő, állóképesség fejlesztésére a tornaszobai foglalkozásokon van lehetőség. A nagy térben történő mozgás biztosítja a nagymozgások fejlesztését, és a különböző mozgásformák gyakorlását. Megfelelő öltözettel megelőzhetjük a betegségeket, amit mindig a mozgásos anyag határoz meg. A gyerekek minden nap – rossz idő esetén a fedett teraszon – tartózkodjanak a friss levegőn.

Mozgásszükségletük kielégítése érdekében szervezünk napi kocogó, futó lehetőségeket. A gyermekek meghatározott futópályán önmaguk döntsék el, hogy mennyit futnak. A felnőttekkel végzett rendszeres kocogások, futások ösztönzőleg hatnak rájuk és fokozzák a szív jó vérellátását, a rugalmasságot, állóképességet.

A gyermekek a víz edző hatását is érezzék meg az óvodában. Jó idő esetén az óvoda udvarán pancsoljanak, zuhanyozzanak /a zuhanyzót egy fára kötött locsoló is helyettesítheti/. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni érzékenységét. Ennek megfelelően a vizes edzés önkéntes alapon szerveződik.

VERZIÓ2/2018.

Edzési lehetőség a rollerezés, kerékpározás, és a téli időszakban a szánkózás, csúszkálás. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc. A kondicionáló mozgások adjanak igazi felfrissülést, felüdülést a gyermekeknek.

Személyi higiéné:

A testápolás a gyermekek tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyerekek között. Az óvoda és a család gondozási szokásait lehetőség szerint össze kell hangolni, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyermekekre. A bőrápoláshoz, fogápoláshoz, hajápoláshoz, az orr tisztántartásához, a toalett használatához megteremtjük a feltételeket úgy, hogy a gyerekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket. Biztosítjuk, hogy a tisztálkodási teendők illetve a toalett használat a nap bármely szakaszában megvalósítható legyen, a gyermekek igényeit illetve az óvodában végzett tevékenységeket figyelembe véve.

E tevékenységekhez kapcsolódóan a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására, **környezettudatos magatartás megalapozására** is fokozott figyelmet fordítunk:

- csapok elzárása / csaptelepeink a víztakarékosságot segítő szűrőkkel vannak felszerelve/
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobában
- közvetlen környezetünk tisztán tartása

A helyes tisztálkodási szokások kialakításával célunk a betegség és egészségmegőrzés szokásainak alakítása is.

Az öltözködés védekezés az időjárás változásai ellen, de egyúttal fejlesztheti a gyerekek ízlését, önállóságát is. Kérjük a szülőket, hogy a gyerekek öltözéke célszerű, önállóságukkal és az óvodai étellel összhangban legyen. A kényelmes, sportos pamutruhák a szabad mozgást biztosítják, így a gyermekek bármilyen tevékenységet szívesen, örömmel végeznek bennük.

VERZIÓ2/2018.

Az öltözészekrényekben mindig legyen tartalék fehérnemű, nadrág, pulóver, rövid ujjú póló. A meleg nyári napokon pedig kispadrág, szoknya, esetleg fürdőruha. A váltócipő lehetőleg ne papucs legyen. A téli időszakban a tornaszakban is legyen meleg alsó és felsőruházat.

A nevelőközösség az izlésformálást ápolta, gondozott megjelenéssel is megalapozza.

Pihenés:

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtjük meg a feltételeket. Jó, ha minden gyereknek van pizsamája, és nem a napközben viselt, esetleg piszkos ruhában fekszik le, és nem abba izzad bele. A nyugodt pihenés feltétele a csend, a biztonság és a diszkrét félhomály. Az elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatók dúdolása, a relaxációs zene kondicionáló reflexként hatnak, optimális, ha nem marad el egyszer sem.

Ha lehet, minden alkalommal éljék át a gyerekek a dúdolók hatására kialakult szendregés állapotát. A gyerekeknek különböző az alvás igénye. A nagyobb gyerekeknek lehetővé tesszük, hogy csendes tevékenységgel foglalják el magukat. Nyári hónapokban az iskolába készülő gyermekeknek legyen lehetősége csak akkor pihenni, ha külön igényük van rá. Ezzel is előkészítjük őket a kisiskolások napirendje szerinti életre.

A 3-4 éves gyerekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizelnek. Ennek oka általában pszichés eredetű, ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. Óvakodunk a gyermekek megszegényítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód, és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással elkülönítve ápoljuk mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek. Ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekszünk gátolni.

VERZIÓ2/2018.

Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése:

A bántalmazás, erőszak megelőzés

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, érzelmi fejlődés, táplálkozás, oktatás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésénél, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrások tekintetében. Elhanyagolás minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet.

VERZIÓ2/2018.

Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet. Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy késztetése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, - a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket. Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget.

VERZIÓ2/2018.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt. Az óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, oktatása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek, tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. Az óvoda ellátja a tehetséggondozással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a helyi Gyermekjóléti Szolgálat segíti.

Az óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kell kérnie a Gyermekjóléti Szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell az óvodai gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkalni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezletekre megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések kivédését.

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt jelentenek a gyermekek számára.

VERZIÓ2/2018.

Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei a szabad beszélgetések, mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nem-dohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

A balesetek megelőzése érdekében fokozottan figyelemmel kísérjük azokat a berendezési, használati és foglalkozási eszközeinket, melyek esetleg balesetet okozhatnak. A sérült eszközöket, játékokat azonnal el kell távolítani a gyermekek közeléből. Baleset bekövetkezése esetén az elsődleges ellátás elsősorban az óvodapedagógus feladata, de minden óvodai dolgozónak rendelkeznie kell az elsősegélynyújtás alapvető ismereteivel, teendőivel. Ennek érdekében elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteinket felfrissítjük, évente megújítjuk.

Óvodánkban az elsősegélynyújtó hely a vezetői irodában van kialakítva, elhelyezve ott az alapvető elsősegélynyújtó felszerelést.

A fentiekben megfogalmazott egészségfejlesztési program minél szélesebb körű megvalósulása érdekében szükség szerint kérjük a különböző területeken dolgozó szakemberek segítségét (pl: dietetikus, pszichológus, gyógypedagógus, gyógytornász, óvodai szociális tanácsadó, stb.).

Nagy hangsúlyt fektetünk a különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében a szülők érzékenyítésére.

Prevenációs szándékkal évek óta részt veszünk a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság óvodai bűnmegelőzési programjában, az Ovi - Zsaruban.

VERZIÓ2/2018.

A fejlődés várható kompetenciái óvodáskor végén

- ✓ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek tudnak teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodni, fogat mosni, fésülni.
- ✓ Tudnak a tisztálkodási eszközökre vigyázni, helyükre teszik azokat. Zsebkeendőjüket tudják önállóan használni köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- ✓ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltnek vizet a kancsóból, próbálkoznak az ételmerítéssel.
- ✓ Készség szinten tudják használni a kanalat, a villát.
- ✓ Tudnak esztétikusan teríteni, és higiénikusan étkezni.
- ✓ Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ✓ Teljesen önállóan öltöznek.
- ✓ Tudják ruhájukat ki- és begombolni, esztétikusan összehajtva a polcukra helyezni, cipőjüket bekötni, befűzni.
- ✓ Ügyelnek saját külsőjükre, környezetükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- ✓ A mindennapos edzés hatására, az egyéni sajátosságait figyelembe véve – jó állóképességgel, edzettséggel rendelkeznek.

VERZIÓ2/2018.

1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célja: a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján. Az óvoda nevelőtestületi szinten kidolgozott közösségi szokásrendszerrel, normarendszerrel rendelkezik.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (továbbiakban migráns) gyermekek óvodai nevelésében biztosítanunk kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét. Bármilyen nemzetiségű, származású gyermek összes szükségletére odafigyelünk, szükségleteit kielégítjük.

Az esélyegyenlőség biztosításával kívánjuk bármely fogyatékkal élő gyermek szükségleteit kielégíteni.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör és **állandó értékrend** megteremtése, fenntartása a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

Tartalma:

Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias légkör megteremtése, fenntartása a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

Az óvodáskorú gyermek, jellemző sajátossága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. **Családias légkörben** kialakul a gyermekek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek élettere legyen barátságos, otthonos, amit elsősorban mi óvodapedagógusok tervezünk meg, de adunk lehetőséget arra, hogy a gyermekek ötletei, elképzelései is érvényesüljenek.

5-6-7 évesek mozoghassanak szabadon csoportszobában, mosdóban, öltözőben ezzel is fokozható az otthonosság érzése.

Legyen minden óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, ami sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

Az otthonosság érzését segítjük elő azzal is, hogy minden gyereknek tároló helyet /"kincsesládát"/ biztosítunk ahová saját eszközeit, játékait, a mikro-csoportos sétán gyűjtött „értékeit” beteheti, önállóan gondozhatja, kezelheti.

A gyermekek érkezésekor az óvoda öltözőiben, folyosóján halk zene segítségével nyugalmat árasztó miliót teremtünk.

A **befogadás** időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, melyet már az óvodába lépés előtt megalapozunk (előzetes családlátogatás, közös óvodalátogatás, ajándék, tájékoztató füzet levél).

Az előző nevelési év tavaszán a védőnő segítségével összegyűjtjük az óvodás korba lépő gyermekek nevét, majd meghirdetjük a beiratkozást. A beiratkozás az első lehetőség az ismerkedésre, közös játéokra. Beiratkozás alkalmával a gyermekek jelet választanak maguknak, kis ajándékot kapnak, ill. a szülők egy óvodánkról szóló, tájékoztató kiadványt vehetnek át. A gyermekek ajándékozásával, a családlátogatással segítjük a gyermeket érzelmileg közelebb hozni az óvodapedagógushoz, óvodához. Az óvodába lépést megelőzően (augusztus utolsó hetében) ún., „Óvodára hangoló,, hetet tartunk az újonnan érkező kiscsoportos gyermekek számára. Délután 4-6 óráig közös tevékenységek által ismerkedhetnek az óvó nénikkel, dajka nénikkel. Továbbá a szülőknek a „rendkívüli szülői értekezlet” megszervezése is fontos feladatunk. Ekkor a szülőkkel megbeszéljük az elkövetkezendő időszak feladatait, a befogadás menetét. Nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, megértést, türelmet kíván meg a 3-4 éves gyermekek befogadása.

VERZIÓ2/2018.

A befogadás időszakában lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek a szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Ha igényeli a szülő vagy a gyermek érdekében szükséges, akkor minél hosszabb időn keresztül vegyen részt a szülő a befogadásban. A gyermekeknek a szülői együttlét biztosságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, szokásait.

A befogadásban mindkét óvodapedagógus részt vesz, a dajkával közösen, gondosan előkészítik ezt az időszakot. A gyermekek jelét úgy válogatjuk ki, hogy ahhoz mondókát, verset vagy gyermekdalt lehessen kapcsolni. Így a jel is vonzóvá válik, legyen ez az első óvodai esztétikai élménye.

A befogadás során viselkedési normákat tanul meg a gyermek, ami segíti a társas beilleszkedését. A befogadás ideje alatt a gyermekek hozzák el magukkal azokat a tárgyakat amelyekhez ragaszkodnak. Az érzelmek a megszokottság, az illat melyek egy tárgyhoz, játékhoz kötődnek, megnyugtatják a gyermeket és biztosságerzetet adnak neki. Ezek a tárgyak napközben és alváskor is előkerülhetnek.

A sok érdekes, ízléses játék mellett személyes kapcsolattal, mesével, ölbéli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyermekeknek. Az idősebb óvodások is meglephetik a kicsiket egy-egy szép verssel, mesével, énekes játékkal.

A délutáni pihenésnél az új gyermeket külön szeretettel vesszük körül. A nyugalmas légkör megteremtése érdekében leülünk közéjük, mesélünk és altatódalokat dúdolgatunk nekik. Különös türelemmel, tapintattal mutatjuk be testápoláshoz, étkezéshez használatos tárgyakat és azok használatát. Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzék a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, szokásait.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges. A közös élmények az óvodáskor végéig biztossítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekeknek legyen lehetősége minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Az érdektelen gyerekekre külön figyelmet szentelünk, hogy mielőbb kiderítsük érdektelenségük okát, mert befolyásolásukat csak így tudjuk elindítani.

Igyekszünk minél több programot szervezni a kisebb és nagyobb gyermekek együttműködtetésére, melyek az összetartozás érzését segítik. (Pl.: kirándulások, bábelőadás megtekintése, szüretelés, farsangolás stb.)

A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

A gyermekek pozitív kapcsolata úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója, s egyben társa a gyermekeknek.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szabjuk meg, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak. A nevelés akkor lesz hatékony, ha az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára - egyéni sajátosságaikat figyelembe véve - érthetővé, vonzóvá tudjuk tenni.

A gyermekek neveléséhez jó kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, nagyszülőkkel, hogy kellő bizalom alakulhasson ki az együttneveléshez. A bizalmas kapcsolatban a gyermekek egyéni jellemzőit megismerhetjük, ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek. Segítsük a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

VERZIÓ2/2018.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg:

Az óvodapedagógus próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket. A parancsolás helyett igyekezzon kérdezni, ami elősegíti a megértést, az átérzést.

A gyermek mágikus képzelete sokat segíthet a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában.

A felnőttek magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, a pontos határok megjelölésével. Tehát a nagy szabadság, a világos határok azt jelentik, hogy röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg azt, amit akarunk, vagy amit nem akarunk.

Többszöri „határátlépésnél” konzekvenciákat, következményeket vezetünk be, ugyanakkor lehetőséget adunk a javításra. Kialakítjuk a közösségi élet szabályait.

Segítjük a gyermekbarátságok kialakulását, úgy formáljuk, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be a közös együttlétekbe.

A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő odafigyeléssel, kivárással hallgatjuk meg, hogy véleményt tudjunk mondani a történekről úgy, hogy a gyermekek saját felelőssége erősödjön.

Fontos szerepe van az egyéni bánásmód biztosításának, ami segíti, hogy a gyermekek a rájuk jellemző sajátos vonásoknak megfelelően váljanak a közösség tagjaivá. Bátorítsunk minden gyermeket a csoporton belül, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon.

Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni kell.

A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előreivő megfogalmazás jelenjen meg, a kívánság tárgyilagos megnevezésével, az ok kiemelésével.

Minden gyermeknek személyes perceket biztosítunk a jó kapcsolat megerősítésére. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzések elfogadása s megfogalmazása is kapjon hangot.

VERZIÓ2/2018.

A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélgetőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzzük a megbántást, hibáztatást, gyakori bírálgatást, kioktatást, kiabálást, panaszkodást.

A gyermek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek példája, bátorítása, türelme, bizalma és az a szemlélet, ami a sikert észreveteti, és a sikertelenséget segít elviselni. Tilalom helyett választási lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra.

Örömmel dicsérettel jelezzük, és félelemkeltés nélkül jelöljük meg a veszélyeket, problémákat. A humor jó segédeszköz a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsöket megszüntetheti.

Közösségfejlesztő pedagógiai munkánkat az odafigyelés, meghallgatás, a saját érzések elmondása, mások érzésének meghallgatása, elfogadása hatja át, hogy a gyermekek örömteli optimizmusa fejlődhessen.

Félévente elemezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas kapcsolatát, viselkedését.

Sok játékos eszközt használunk az egyéni jellemzők kimutatásához. (Pl.: születésnap tábla, életkorokat mutató tábla, „Megérkeztem, itt vagyok!” - jelzőtábla, súly és magasságmérő tábla, stb.)

Ebben az életkorban kiemelten fontos a környezettudatos viselkedés kialakítása, formálása. Érzelmi vezéreltségük jó alapja a környezethez fűződő pozitív érzelmek kialakításának. Cél, hogy tiszteljék a földi környezetet, annak különlegességét, kedveljék a környezet rendjét, a természet egy-egy csodáját, ítélik el az élőlények bántalmazását, a környezetet károsító / szemetelés, vízpazarlás, energiapazarlás, ételpazarlás, stb./ viselkedést. Fontos szűkebb és tágabb környezetük megismertetése, a szülőföldhöz való kötődés, a hazaszeretet kialakítása. Érzékenyítés a különbözőség, másság elfogadására. A sérült, ill. eltérő kultúrájú gyermekek elfogadására. Mindezekbe fontos a szülők aktív bevonása /pl: szemétszedések, elektromos hulladékgyűjtés, udvarrendezés, kirándulások, stb/.

VERZIÓ2/2018.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben is nyilvánosságra tudják hozni.
- ✓ Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szokás-szabályainak betartása.
- ✓ Figyelmeztetik egymást a szabályok megszegése esetén.
- ✓ A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- ✓ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ✓ Ragaszkodnak szűkebb-tágabb környezetükhöz, óvják azt.
- ✓ A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- ✓ Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- ✓ A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- ✓ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ✓ A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- ✓ Értékelik saját tetteiket, és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni.
- ✓ Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- ✓ Környezettudatos magatartásuk megalapozódott.
- ✓ Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- ✓ **Koruknak megfelelően önállóak. Megfelelő önfegyellemmel rendelkeznek.**
- ✓ **Késleltetni tudják szükségleteiket.**
- ✓ **Feladattudatuk kialakulóban van.**
- ✓ Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

VERZIÓ2/2018.

1.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja: az anyanyelv megismertetésére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a kommunikációs képesség megalapozása, a szókincs és szóbeli kifejezőkészség fejlesztése.

Mindenki meg tudjon érteni mindenkit, a közlésnek legyen tartalma és az fontos legyen valakinek. A gyermekek értelmi képességeinek, kreativitásának fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Minta és modelladás, szabálykövetítés megteremtése.
- **Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését ösztönző környezet biztosítása.**
- A természetes beszélő- és kommunikációs kedv kialakítása és fenntartása élménybeágyazottan, komplex jelleggel és tapasztalatszerzéssel valamennyi tevékenységforma keretében.
- A gyermekek érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló, a gyermekek meglévő tapasztalatait, ismereteit figyelembe vevő, változatos tevékenységi lehetőségek megteremtése.

Tartalom:

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az aktív beszélő környezet biztosítása az egész napot végigkísérő teendő. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása, – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Programunk lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával, kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, bővítse szókincsüket, adjon lehetőséget metakommunikációs ismereteik bővítésére. Az óvodapedagógus és a gyermek párbeszéde a társalgási formákon túl alapvetően nyelvtani kategóriák kialakulását is elősegítik.

VERZIÓ2/2018.

Az óvodapedagógus feladata, hogy figyelmet fordítson az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására.

Programunk sajátossága, hogy az anyanyelvi játékok számára elegendő időt biztosítunk, alkalmazkodva a gyermek életkori sajátosságához- és ezeket, a játékokat beépítjük a mindennapi életünkbe. Programunk folyamatosan biztosít a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetéről. A tapasztalatok, ismeretek feldolgozása során fejlődnek a gyermekek értelmi képességei. Az óvodapedagógusok tudatosan és tervszerűen biztosítják a gyermekek fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét (értelmi képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) tehetségét, kreativitását, fejlődési ütemét, segítse tehetségük kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén:

- ✓ Természetes beszédkedvük megfelelő.
- ✓ Tisztán, helyesen, **folyamatosan, megfelelő hangsúllyal** beszélnek.
- ✓ A gyermekek szeretik, megbecsülik anyanyelvüket, életkoruknak megfelelően ismerik annak szabályait.
- ✓ Aktív szókincsüket használják. Az udvariassági formák betartásával kommunikálnak.
- ✓ Tudnak élvezettel beszélni, mesélni.
- ✓ **Végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét.**
- ✓ Bátran kérdeznek és kezdeményeznek beszélgetést.

VERZIÓ2/2018.

1.4. A program napirendje

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvodapedagógus érzelemgazdagsága, az óvodai élet egészségének átgondoltsága.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Fontos, hogy az egész nap során érvényesüljön a folyamatosság, rugalmasság elve.

A gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. A délutáni alvás időtartama a legkisebbeknek 2 óra, a nagyobbaknak 1,5 órára rövidülhet, majd a legnagyobbaknál az 1 órás pihenés is megszűnhet.

A napirendben külön időpontot (pontokat) jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire. A napirendben szintén jelöljük a játékidőt, ami legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett, meghatározzuk az egyéni, és mikro-csoportos fejlesztéseket is.

Az állandóan és/vagy ciklusosan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak a csoportok életében.

Időpont	Tevékenységek, teendők
6. 30-10. 30.	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Személyes percek Szabad játék Játékba integrált teendők, tevékenységek Egyéni testápolási teendők Folyamatos tízóraiztatás Egyéni verselés, együttes mesélés, dramatikus játék tevékenységek Közös, zenés, mozgásos percek Kis létszámú, csoportos rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Mikrocsoportos ének-zenei képességfejlesztés Kis létszámú, csoportos, környezet tevékeny megismertető és élményfeldolgozó tevékenységek
10. 30 – 12.00.	JÁTÉK A SZABADBAN Játékba integrált teendők, tevékenységek Kis létszámú, csoportos, környezet tevékeny megismertető élmény – és tapasztalatszerzések, séták Közös énekes játék, gyermektánc az udvaron Edzés egyéni teherbírási szerint: kocogás futás
12.00- 13.00	Ebéd Testápolási teendők
13.00 -14. 30	Pihenés, altatás mesével, altató énekekkel vagy zenével
14. 30- 15.00	Egyéni testápolási tevékenységek Folyamatos uzsonnázás
15. 00- 16.30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN Játékba integrált teendők, tevékenységek Egyéni fejlesztések Kis létszámú, differenciált tehetség gondozó műhelyek megtartása

III. A PROGRAM TEVÉKENYSÉG KERETE

1. Hagyományőrzés, népszokások

Ez a program a hagyományőrzést, a magyar népi kultúra ápolását, a **nemzeti identitástudat kialakítását** az óvodapedagógusok feladatának tekinti. Beépítjük a gyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a folklórban megőrzésre érdemesek. Megteremtjük azt a miliót, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, **a keresztény kulturális értékek** s a mai gyerekek is megtalálják benne az örömet és a követendőt. Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. A népi kultúra gyermektől gyermekig, óvónőtől óvónőig, szájról-szájra hagyományozódik. Arra törekszünk, hogy ismerjük, megszeretettjük a népszokások eredetét, azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra teszünk szert a kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismertetünk meg. Lakóhelyünk hagyományából merítünk, gyűjtünk. Fontos feladatunk az itt élő emberek értékeinek bemutatása is.

A hagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban.

Verselés, mesélés, dramatikus játék: népmesék, mondókák, közmondások rigmusok, időjósítások, névcáfólok, találós kérdések.

Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc,zenehallgatás: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok hangszeres népzene.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngyfűzés, agyagozás, korongozás, mézeskalácssütés, nemezelés.

A külső világ tevékeny megismerése: találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás, mozgásos játékok: ügyességi és sportjátékok.

VERZIÓ2/2018.

Az óvodában ünnepeleendő jeles napok:

- ◇ Szent Mihály nap (szeptember 29.)
- ◇ Szüret (október 15-től)
- ◇ Szent Márton nap (november 11.)
- ◇ Magyar Szentek napja (november 13.)
- ◇ Advent (november 30 utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)
- ◇ Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
- ◇ Majális (május elseje)
- ◇ Pünkösöd (húsvét utáni 50. Napon)

Művészeti jeles napok:

- ◇ Évszaki ovigalériák
- ◇ Évszaki koncertek

Hagyományos ünnepeink és rendezvényeink:

- ◇ Születésnapok megtartása (folyamatosan)
- ◇ Október 23.
- ◇ Mikulás
- ◇ Karácsony (december 24-25-26)
- ◇ Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)
- ◇ Március 15.
- ◇ Föld napja (április 22.)
- ◇ Anyák napja (május első vasárnapja)
- ◇ Madarak, fák napja (május 10.)
- ◇ Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)
- ◇ Évzáró (május utolsó szombatja)
- ◇ Nemzeti összetartozás napja (június 4.)

VERZIÓ2/2018.

Minden jeles napot hosszabb előkészülettel vezetünk be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan változatos tevékenységeket biztosítunk.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátszás, együttmunkálkodás, tervezgetés, örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Maga az ünnep külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

A hagyomány-ápolás ajánlott tartalmi korcsoportonként:

Az ősz jeles napjai, ünnepei

Szent Mihály nap (szeptember 29.)

3-4 évesek

Figyelgessék a nagyok betakarító munkáját, őszi tevékenységét. Tapasztalják meg a természet változását, feküdjenek az avarba. Végezzék irányítással a termések gyűjtését, figyeljék, hogyan történik tárolásuk, mit készít belőlük az óvónő a Mihály-napi előkészület során. Hallgassanak állatokról népmeséket, mondókákat, szép őszi dalokat.

4-5 évesek

A közösen készített kalendáriumon kövessék a jeles napokat. Gyűjtsék a természet kincseit, rendezzék el, díszítsék velük csoportszobájukat. Figyeljék az állatok viselkedését, takarítsák be a termést, végezzenek befőzést az óvónő segítségével. Segítséggel készítsenek ehető terméskabókat. Morzsoljanak kukoricát. Tanuljanak névesüfolókat, vásári kikiáltó rigmust. Süssenek mézeskalácsot vagy perccet, készítsenek vásárfiákat, egyszerűbb népi játékszereket. Kedvük szerint vegyenek részt a vásári forgatagban. Ismerkedjenek meg népi hangszerekkel, népzenevel.

5-6-7 évesek

Készítsenek kalendáriumot, figyeljék igazak-e a népi jóslások. Ismerjenek meg néhány találós kérdést, közmondást, vásárról mesét, verset, dalt. Főzzék be a betakarított gyümölcsöt. Végezzenek őszi munkát a kiskertben, ültessék cserépbe a fagyot nem tűrő növényt.

Segítséggel rendezzék be a vásár helyszínét, árulják portékáikat. Népzenere táncoljanak egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal. Játsszanak énekes népi játékokat, ismerjenek meg néhány ügyességi és sportjátékot(pl: kakasviadal, zsákban futás)

VERZIÓ2/2018.

Szüret (október 15-től)

3-4 évesek

Hallgassanak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretről. Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten, a mulatságban. Szemezzék a szőlőt, kóstolják a mustot. Szüretet a nagycsoportosok szervezik.

4-5 évesek

Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat, gyűjtsék, válogassák az őszi gyümölcsöket. Vegyenek részt a szüret előkészítésében: dugják el a gyümölcsöt, süssenek pogácsát.

Kedvük szerint vegyenek részt a szüreten: játsszanak népi játékot, préseljék a mustot táncoljanak népzeneire. (nagycsoportban)

5-6-7 évesek

Szervezzék szüreti mulatságot az óvónők segítségével. Díszítsenek kaput gyümölcsökkel süssenek pogácsát. Tudjanak verset, dalt, mondókát a szőlőről. Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak szüreti népi játékot szemezzék darálják , préseljék a szőlőt. Készítsenek termésekből egyszerű hangszereket. (pl: dióhéj pengető, csutkamuzsika) A községi szüreti felvonulás élményeinek feldolgozása.

Október 23.

3-4 évesek

Tanuljanak rövid katonás verseket, énekeket. Fessenek nemzeti színű zászlót. Vegyenek részt katonás játékokban. Sétáljanak a zászlókkal feldíszített faluban. Az óvodapedagógusuktól halljanak a nemzeti ünnepről szóló dalokat, verseket.

4-5 évesek

Énekeljenek, mondókázzanak, tanuljanak verset az ünnepnek megfelelően. Ismerkedjenek meg az ünnep történetével. Tűzzenek zászlót a falu emlékművénél.

5-6-7 évesek

Fessenek kokárdát, zászlót. Énekeljenek, mondókázzanak, tanuljanak verset az ünnepnek megfelelően. Ismerkedjenek meg az ünnep történetével. Versmondó délelőtt keretein belül köszöntsék az ünnepet. Tűzzenek zászlót a falu emlékművénél.

VERZIÓ2/2018.

Szent Márton nap (november11.)

3-4 évesek

Hallgassanak libás éneket, mondókát. Kedvük szerint vegyenek részt a jeles naphoz köthető játékokban. Kedvük szerint vegyenek részt a Márton-napi mulatságban.

4-5 évesek

Ismerjenek meg egyszerűbb énekes játékokat. Baromfi udvarban gyűjtsenek libatollat, válogassák azt méret szerint. Vegyenek részt a Márton-napi mulatság előkészítésében. Kedvük szerint vegyenek részt a Márton-napi mulatságban: játsszanak népi játékot, táncoljanak népzenere.

5-6-7 évesek

Ismerkedjenek meg a Márton-napi népszokásokkal., jóslatokkal. Szervezzenek mulatságot az óvó nénik segítségével. Készítsenek lámpást a lámpás felvonuláshoz. Tudjanak libás verset, dalt, mondókát. Legyenek aktív részesei a mulatságnak: táncoljanak, énekeljenek, játsszanak. Morzsoljanak kukoricát, készítsenek csutkababát.

Magyar Szentek napja (november13.)

3-4 évesek

Hallgassanak magyar szentekkel kapcsolatos történeteket. Kedvük szerint készítsenek a szentekhez kötődő jelképeket (pl. korona, pajzs,st.).

4-5 évesek

Ismerjenek meg magyar szentekkel kapcsolatos legendákkal. Ismerkedjenek meg néhány ereklyével (pl: Szent Jobb, magyar koronázási jelképek, stb.). Kedvük szerint készítsenek a szentekhez kötődő jelképeket.

5-6-7 évesek

Ismerkedjenek meg magyar szentekkel, a magyarság történetével, használatos jelképeivel. Készítsenek a szentekhez kötődő jelképeket. Lehetőség szerint ismerkedjenek meg a jelentősebb nemzeti épületekkel (pl: Parlament, Mátyás templom, Halász bástya,stb.). Művészeti komplexitás által ismerkedjenek hazájuk történetével, pl: Feszty körkép, Himnusz, Szózat, stb.

VERZIÓ2/2018.

A tél jeles napjai, ünnepei

Advent (november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig)

Borbála nap (december 4.)

Mikulás (december 6.)

Luca nap (december 13)

Karácsony (december 24, 25, 26.)

3-4 évesek

Ismerkedjenek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset tudjanak a Mikulást és a karácsonyt várva.

Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Figyeljék a vízbe tett cseresznyeágot, az vetett Luca-búzát. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal.

4-5 évesek

Segítsenek az adventi naptár és koszorú elkészítésében. Naponta nézzék meg mik a további feladatok. Tegyék vízbe a cseresznyeágot, vessenek Luca-búzát, mártsanak gyertyát, fényesítsenek almát, fessenek ablakra, süssenek mézeskalácsot, készítsenek fenyődíszet nehezebb technikával. Mikulás és karácsony előtt tanuljanak dalt, verset, mondókát. Egyenek almát, mézes diót, gyűjtsák meg a gyertyát.

5-6-7 évesek

Önállóan, az óvodapedagógus irányításával készítsenek adventi naptárt és koszorút. A megbeszélte feladatokból bontsanak ki egyet naponta és oldják meg a kijelölt feladatot. Luca napján kotyoljanak másik csoportokban, tanuljanak kotyoló mondókát, verset a Mikulásnak. Luca-naptárt is készítsenek és figyeljék az időjárását.

Bevált-e a Katalin napi jóslat?

Készítsenek asztaldíszet, öntsenek gyertyát.

VERZIÓ2/2018.

Karácsony

3-4 évesek

Ismerkedjenek a karácsonyi jelképekkel. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset tudjanak a karácsonyt várva. Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal, keresztény hagyományokkal.

4-5 évesek

Ismerkedjenek a karácsonyi jelképekkel. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset tudjanak a karácsonyt várva. Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal, keresztény hagyományokkal.

A nagyobb társaikkal vegyenek részt az óvodában tartandó karácsonyi gyertyagyújtáson. Köszöntsék az ünnepet verssel, dallal.

5-6-7 évesek

Ismerkedjenek a karácsonyi jelképekkel. A naptár alapján minden nap készüljenek egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset tudjanak a karácsonyt várva. Készítsenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékot szüleiknek. Ismerkedjenek a karácsonyi népszokásokkal, keresztény hagyományokkal. Készítsenek asztaldíszet, öntsenek gyertyát. Az étkezési szokásokhoz kapcsolódva gerezdeljenek almát, törjenek diót. Gyúrjanak, süssenek és díszítsenek mézeskalácsot.

Vegyenek részt az óvodában tartandó karácsonyi gyertyagyújtáson. Köszöntsék az ünnepet verssel, dallal.

VERZIÓ2/2018.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig)

3-4 évesek

Egyszerű technikával díszítsenek papíralarcot, öltözzenek jelmezbe, ha kedvük van táncoljanak, utánozzák az óvónő táncos mozdulatait.

4-5 évesek

Díszítsenek farsangi álarcot, gyűjtsenek zsákbamacskához tárgyakat, vegyenek részt farsangi játékokban, tanuljanak egyszerű dalokat vagy mondókákat. Hallgassanak tréfás mesét, verset.

5-6-7 évesek

Tanuljanak farsangi dalt, bálba hívogató mondókát. Segítsenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében. Vegyenek részt a zsákbamacska kihúzásában, hívogassák társaikat a mulatságba. Vegyenek részt a táncban, az ügyességi játékokban a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében.

A tavasz jeles napjai, ünnepei

Március 15.

3-4 évesek

Tanuljanak rövid katonás verseket, énekeket. Fessenek nemzeti színű zászlót. Vegyenek részt katonás játékokban. Sétáljanak a zászlókkal feldíszített faluban. Az óvodapedagógustól halljanak a nemzeti ünnepről szóló dalokat, verseket.

4-5 évesek

Énekeljenek, mondókázzanak, tanuljanak verset az ünnepnek megfelelően. Csákóval a fejükön meneteljenek. Nézegessenek huszáros képeket. Tűzzenek zászlót a falu emlékművénél.

5-6-7 évesek

Fessenek kokárdát, zászlót. Énekeljenek, mondókázzanak, tanuljanak verset az ünnepnek megfelelően. Csákóval a fejükön meneteljenek. Nézegessenek huszáros képeket. Tűzzenek zászlót a falu emlékművénél. Vegyenek részt a községi megemlékezésen az óvodában tanult dalokkal, versekkel, körjátékokkal. Versmondó délelőtt keretein belül emlékezzenek meg az ünnepről.

VERZIÓ2/2018.

Föld napja (április 22.)

3-4 évesek

Kísérletezzenek, szerezzenek tapasztalatot a földdel kapcsolatban. Különböző talajminták, vizsgáljanak (föld, homok, agyag). „Egy gyermek, egy palánta” elnevezésű óvodaszépítési akcióban való részvétel.

4-5 évesek

Vegyenek részt magok vetésében, palánták ültetésében. Kísérletezzenek a földdel, szerezzenek tapasztalatot a homok, az agyag tulajdonságairól. Vegyenek részt az „Egy gyermek, egy palánta” elnevezésű óvodaszépítési akcióban.

5-6-7 évesek

Ismerkedjenek meg a földgömbbel, a Földdel, mint bolygóval. Készítsenek gilisztafarmot. Vegyenek részt magok vetésében, palánták ültetésében. Kísérletezzenek a földdel, szerezzenek tapasztalatot a homok, az agyag tulajdonságairól. Vegyenek részt az „Egy gyermek, egy palánta” elnevezésű óvodaszépítési akcióban.

Húsvét (az első tavaszi napjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

3-4 évesek

Tanuljanak locsolóverset, berzseljenek tojást óvodapedagógus segítségével. Locsolkodjanak és vegyenek részt a tojás-játékokban. Tegyenek nagy sétát az óvoda környékén, figyeljék meg a barka fejlődését.

4-5 évesek

Tegyenek nagyobb sétát a környéken, írjanak tojást viasszal, díszítsék csoportszobájukat. Nagyszülő baromfiudvarában gyűjtsenek tojást, majd az óvodában berzseljék, fessék meg.

5-6-7 évesek

A tavaszi határkerülést tegyék meg, jó messze a határba. Tanuljanak mondókat locsoláshoz, komáláshoz, dalt a komatál küldéshez. A fiúk locsolják meg a lányokat és az óvoda hölgy dolgozóit. A lányok készítsenek tojást maratással vagy karcollással. Komáljanak a barátok egymással, süssenek a komatálban süteményt és komáljanak választott csoporttal.

VERZIÓ2/2018.

Majális (május elseje)

3-4 évesek

A nagyobb fiúk által feldíszített fát járják körbe tavaszi dalokat énekelve.

4-5 évesek

Egyszerűbb díszeket készíthetnek a májusfára, segíthetnek díszíteni is.

5-6-7 évesek

Maguk készítik a díszeket a fára, közösen rakják fel. A fákkal rendezzünk versenyt, hogy ki tud felmászni az egyes felaggatott tárgyakért a fára.

Anyák napja (május első vasárnapja)

3-4-5-6-7 évesek

Ünnepi hangulat teremtése, ajándék készítés, vers tanulás. Az édesapák, nagyobb testvérek bevonásával május első vasárnapján az édesanyák köszöntése otthon.

Madarak, fák napja (május 10.)

3-4 évesek

Az óvoda udvarán a fák, madarak megfigyelése, felismerése, megnevezése. Beszélgetés tulajdonságaikról, életmódjukról. Madarokról szóló dalok, mondókák, versek tanulása.

4-5 évesek

Az óvodaudvarán a fák, madarak megfigyelése, felismerése, megnevezése. Beszélgetés tulajdonságaikról, életmódjukról. Madarokról szóló dalok, mondókák, versek tanulása. Madarak óvására, védelmére nevelés.

5-6-7 évesek

Udvari fák és madarak megfigyelése. Az óvoda környékén élő madarak, növények felfedezése: séta a környező utcákban, a közeli játszótérre. Ismerkedés az év madarával. Madarokról szóló dalok, mondókák, versek tanulása. Madarak óvására, védelmére nevelés.

VERZIÓ2/2018.

Pünkösdi (húsvét utáni 50. napon)

3-4 évesek

Vegyenek részt a nagyok között szervezendő pünkösdi király és királyné választáson. Tanuljanak az ünnephez kapcsolódó rigmust, dalt.

4-5 évesek

Vegyenek részt a nagyok között szervezendő pünkösdi király és királyné választáson. Tanuljanak az ünnephez kapcsolódó rigmust, dalt.

5-6-7 évesek

Ismerkedjenek meg a pünkösdi népszokásokkal és elevenítsék fel azokat. Virággal díszítsék fel a csoportszobát, ezzel igazi tavaszi hangulatot teremtve. A lányok gyűjtsenek pünkösdi rózsaszirmokat. Versenyjátékok során válasszanak maguk közül pünkösdi királyt és királynét.

Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)

3-4-5-6-7 évesek

Kedvük szerint vegyenek részt a számukra szervezett programokon (meseelőadás, bábelőadás, koncert, stb.). Szüleik bevonásával, önállóan válasszanak maguknak tevékenységet.

Évzáró (május utolsó szombatja)

3-4 évesek

Évzáróra az évközben tanultakból állítunk össze rövid műsort. A kiscsoportosok elkészönnnek az iskolába készülőktől.

4-5 évesek

Évzáróra az évközben tanultakból összeállítás, esetleg mesedramatizálás. Nagycsoportosok búcsúztatása.

5-6-7 évesek

Évzáróra a három év folyamán tanultakból rövid műsor, esetleg mesedramatizálás bemutatása. A gyerekek versekkel, mesékkel, dalokkal, játékokkal búcsúznak az óvodától, társaiktól, a felnőttektől.

VERZIÓ2/2018.

Nemzeti összetartozás napja

3-4 évesek

Közös élmények a nagyobbakkal. Ismerkedjenek meg az összetartozás, együttlét örömeivel.

4-5 évesek

Segítsenek a kisebbeknek az együttes tevékenységekben, közös játékokban.

5-6-7 évesek

Önállóan készítsenek eszközöket, játékokat a kisebbeknek. Legyenek ismereteik hazánkról, Magyarországról. Szerezzenek ismereteket más népekről, jellegzetességeikről. Vonják be a kisebbeket a közös tevékenységekbe. (térkép készítés, zárszó díszítés, színezés, festés)

A fenti tartalmakat kiegészítjük:

- ***a „Kompetencia alapú óvodai programcsomag tématervjavaslatainak ajánlásaival,***
- ***a gyermekek születés – és névnapjának megünneplésével,***
- ***évszaki Ovi-galéria megnyitókkal és évszaki koncertekkel.***

IV. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

1. Tevékenységbe integrált tanulás

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja: a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása. Továbbá célunk, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, és a játékba integrált tanulás.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés-élmények), a szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
2. A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
3. **A gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése a játék során.**
4. A tudatos jelenlét, játéksegítő módszerek alkalmazása.

Tartalma:

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, idő, hely, eszközök, tapasztalatszerzés – élmények)

Alkotó kedvű légkört olyan játék biztosításával érhetünk el, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel játszik, milyen játékot választ, milyen témát dolgoz fel, milyen eszközzel jeleníti azt meg, milyen helyet választ, mennyi ideig tart a játék. Mindezekhez biztosítjuk a feltételeket.

VERZIÓ2/2018.

Ha szükségesnek látjuk, újabb ötleteket adunk a játék további folytatásához. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, a szabad játékot, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását. A kreatív légkör segíti a gyermekek ötleteinek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Kezdeményezésünkre a gyermekek szívesen vegyenek részt az énekes, mozgásos játékokban. A képességfejlesztő játékoknál a gyermekek szabadon választhassanak a felkínált szerepek, játékhelyzetek, társak között. A kezdeményezett játékokhoz biztosítjuk a megfelelő eszközöket, szabályokat és helyet. Az együttjátszás során őszinte, mély átérzésre serkentjük a gyermekeket.

Humoros szavakat, tréfás kifejezéseket használunk az oldott légkör érdekében. ***A különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása:***a csoportszobákban többféle állandó és variálható kuckót alakítunk ki. A gyerekeknek lehetőséget biztosítunk arra is, hogy segítségünkkel, vagy akár önállóan megfelelő helyet alakítsanak ki játékukhoz. Kiemelkedően fontos a különösen esztétikus és meghitt mesesarok, melynek kialakításával a dramatizálás, bábozás helyét is biztosítjuk. Itt tárolhatjuk a kellékekkel teli „meseládikót” is.

A séták során összegyűjtött tárgyak, termékek, növények, képek a kincseket őrző sarokban és a kincses ládikókban kapnak helyet.

A rajzolásnak, festésnek, korongozásnak, szövésnek, tárgykészítő népi játékoknak is állandó helyet biztosítunk. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök a játékidő egész folyamán a gyermekek rendelkezésére állnak.

Az udvar biztosította nagy szabad tér hatására arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Segítjük az udvari szerepjáték kibontakozását. (pl: népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sportjátékok feltételeinek megteremtésével stb.)

VERZIÓ2/2018.

A játékhoz szükséges idő: a játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játék folyamatosságát a folyamatos napirend biztosítja, így a gyermekek egybefüggően a játékok elrakása nélkül játszhatnak több órán keresztül.

A **3-4** éves gyermekek szinte egész nap játszhatnak, egyedül, egymás mellett, néha összeverődve, kivéve a tisztálkodás, alvás és étkezés idejét.

Az **5-6-7** éves gyermekek már összeszokott csoportokban játszhatnak. Ezt a játékot figyelemmel kísérjük. Amennyiben a gyermekek játéka már felbomlóban van, s azt a körülmények miatt szükségesnek látjuk, más játékot ajánlunk fel számukra.

Biztosítjuk a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan tulajdonságuk, mint az állhatatosság, kialakulhasson.

Törekszünk arra, hogy a gyerekeknek minél több idejük legyen az udvari játéktevékenységekhez.

A kreativitást segítő játékeszközök: a játék eszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Ezért a játékhoz olyan eszközöket is biztosítunk, melyek ízléses, praktikus, egyszerű, félkész játékok, hogy sokféle ötletre, játékfajtára ihlessenek.

A **3-4** éves gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (fodrász, orvos stb.), amelyek ösztönzik a gyermekeket a szerepjátékra, harmadsorban az esztétikai neveléshez (mese, vers, ének, rajzolás) szükséges kellékek, csengő-bongó hangszerek.

A **4-5-6-7** éves korosztálynak bővítjük az eszközválasztékát, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész játékokkal, az azonosulást segítő ruhadarabokkal, másodsorban értelem és képességfejlesztő játékokkal, amit a gyermekek egyénileg vagy mikro-csoportban velünk vagy egyedül játszanak.

Az udvari játékok zömmel a gyermekek nagymozgását elégítik ki, de ha az időjárás megengedi, csoportszobai játékok is kikerülnek az udvarra és itt is megteremtjük a nyugodt, kreatív játék feltételeit. (barkácsolás, rajzolás, festés, konstruálás stb.)

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek tapasztalatainak gazdagítása, élmények szerepe: a gyermekek a környezetükből szerzett tapasztalatokkal a játék tartalmát gazdagítják. Lehetővé tesszük, hogy a családban, óvodában, tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra átélhessék a játékban is. Kiemelt szerepet tulajdonítunk a mikro-csoportos sétáknak, erdei óvodai programoknak. Ezek fejlesztő hatása meg kell, hogy mutakozzon a gyermekek tapasztalatgazdagságában.

A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a gyakorló játék. Ezért lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait megismerjék, így a véletlen cselekvéshez örömmérs társul. Ez az örömmérs ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s játékunkkal mintát adunk a játékok helyes használatához, elrakásához. Ez a tevékenység jól fejleszti a szem-kéz koordinációt, kezesség-szemesség kialakulását, hat a laterális dominancia kialakulására.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmeket kelt.

Az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok, víz, kavics és olyan kisebb, nagyobb tárgy, melyet a gyermek saját szabályai szerint rakosgat.

Segítjük a gyermekek játékát továbbfejlődni. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték. Magunk is vállalunk szerepeket, hogy ezáltal mintát nyújtsunk a közös cselekvésekhez.

A kicsik játékában teret kap a család, fodrászos, orvosos, kalauzos játék, melyek egyszerű mozzanatokat jelenítenek meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek vállaljanak el szerepeket, használjanak szimbólumokat a „mintha” helyzetek megteremtéséhez.

VERZIÓ2/2018.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélmény igazi táptalaja a dramatizálásnak, bábozásnak. Az egyszerű mesék megjelenítésében modellt adunk egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben a gyermekek használjanak minél több kelléket a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében.

A bábozás először a mi előadásunkban jelenik meg az óvodában. Legyen a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ez a báb a többi bábbal együtt a gyerekek által elérhető helyen legyen, hogy bármikor megtapogathassák, megszeretgethessék. A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges kellékeket a gyermekekkel közösen készítjük el.

A konstrukciós játékokhoz kapcsolódik a barkácsolás, mely a gyermekek aktív bevonásával történik. Konstrukciós játékokra legyen jellemző a formagazdagság, éljék át az „én készítettem” alkotás örömét.

Játsszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi- és szabályjátékokat, amelyek könnyen betarthatók. Olyan szabályjátékokat tervezünk, amelyek a mozgásigényüket is kielégítik.

A nagyobb gyermekek játékában is megjelennek a különböző játékfajták. Gyakran előfordul a kutató manipuláció, ha ismeretlen mozdulatokat, fogásokat igénylő eszköz kerül a kezükbe. Dominánsan jelentkezik az érzelemmel telített szerepjáték, a „mintha” helyzet, amelyhez különösen erős képzelőerő társul. Segítjük őket, hogy a beleélés kifejlett formája kialakulhasson, minél többféle szerepet megformálhassanak és a szerepegyeztetésben sikeresek legyenek. A gyermekek játékelgondolása fejlődjön. Jelenjen meg a többféle ötletből kialakított tartalmas játék, ami fejleszti a kommunikációs képességüket, szabálytanulási készségüket, társaikhoz való viszonyukat, az együttes cselekvő képességet.

A jó példa nyomán a gyermekekben fokozódjon a mesedramatizálás igénye.

A gyermekek bábozzák, dramatizálják a meséket, hogy a meseélmény többoldalú örömszerzés legyen számukra. A szülők és a gyermekek bevonásával különböző típusú bábokat barkácsolunk, hogy együtt cselekvő megjelenítésre ösztönözzük őket. A szerepjátékot és a dramatizálást kiegészíti az építő, konstrukciós játék.

VERZIÓ2/2018.

Később legyenek képesek arra, hogy bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hozzanak létre. Használjanak különböző anyagokat, eszközöket.

Célunk a szabályjátékok megszerettetése. A gyermekeknek lehetőséget adunk arra, hogy ők maguk is hozzanak létre szabályokat, s lehessenek a játékok vezetői is.

A fenti tartalmakat kiegészítjük (életkori sajátosságok figyelembe vételével) a „Kompetencia alapú óvodai programcsomag” „Tűz”, „Víz” „Föld”, „Levegő” tématervjavaslatainak anyagaival, ajánlott játékaival, illetve a kiegészítő segédletekben található ajánlásokkal.

A gyermekek beszédképességének fejlesztése játék közben

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Szerepvállalásaink modellértékűek a szókapcsolatok, nonverbális jelzések (mimika, gesztus) hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében.

A hangszínnel, hangerővel bánni tudást a dramatikus játékok segítik elő.

Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékok teret adnak az artikuláció, szókincs, kifejezőképesség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb.)

Az óvodapedagógus játéksegítő módszerei

Játéksegítő metódusaink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetén, irányításunk játékot követő, szemlélő, hagyjuk a gyermekeket cselekedni, ha szükség van rá – játékkezdeményező, modellnyújtó játszótársak vagyunk. Ebben a játékhelyzetben is támogató, engedő és elfogadó magatartást tanúsítunk. Segítünk a kevésbé kreatív, ötletszegény gyermekek játékában. Beavatkozunk a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

VERZIÓ2/2018.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek tudnak állhatatosan, több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- ✓ Játékukban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték.
- ✓ Az ismert meséket többször tudják dramatizálni, bábozni.
- ✓ Tudnak bonyolult építményeket kreálni.
- ✓ Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- ✓ Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- ✓ Interakciójuk gazdag, kulturált, érthető.

Tevékenységbe integrált tanulás

Programunk szélesan értelmezi a tanulást. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Nem fér kétség ahhoz, hogy az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása leginkább a tevékenységeken, játékon keresztül fejlődik. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzést is magában foglalja. Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig főszereplők vagyunk. Később főlerősödik a társak hatása is. A programban helyet kap az általunk kezdeményezett tevékenységek által megvalósuló tanulás, amelyek számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adják a gyermekeknek.

VERZIÓ2/2018.

A program felfogása szerint a tevékenységekbe integrált tanulás azt jelenti, hogy az általunk kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak, úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek.

Egyetlen egy napon borul fel ez az alapelv, amikor szervezett mozgástevékenységet tartunk.

A tanulás lehetséges formái:

- utánzásos mintakövetéses magatartástanulás, szokások alakítása
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított felfedezés, megfigyelés, tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémamegoldás

2. A gyermekek heti rendje

Mindhárom korcsoport részére

	<i>HÉTFŐ</i>	<i>KEDD</i>	<i>SZERDA</i>	<i>CSÜTÖRTÖK</i>	<i>PÉNTEK</i>
Délelőtti tevékeny- ségbe integrált tanulás	Verselés, mesélés, dramatikus játék Ének-zenei képességek fejlesztése	Verselés, mesélés, dramatikus játék Rajzolás, festés mintázás, kézi munka Zenés, mozgásos percek	Verselés, mesélés, dramatikus játék	Verselés, mesélés, dramatikus játék Mozgás	Verselés, mesélés, dramatikus játék Zenés, mozgásos percek
Üdvari tevékeny- ségbe integrált tanulás	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Mozgásos játékok	A külső világ tevékeny megismerése Mozgásos játékok	Mozgásos játékok
Délutáni tevékeny- ségbe integrált tanulás	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések	Egyéni fejlesztések

VERZIÓ2/2018.

A szervezett tanulás formái:

(Mindhárom korcsoportnak)

- Kötelező:
- Mozgás
 - Énekes játékok, gyermektánc
- Közvetve kötelező:
- Verselés, mesélés, dramatikus játék
- Kötetlen:
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
 - Ének-zenei képességfejlesztés
 - Külső világ tevékeny megismerése
 - Egyéni fejlesztés

A szervezett tanulás munkaformái:

- Együttes, közös tevékenységek:
- Mozgás
 - Verselés, mesélés, dramatikus játék
 - Zenés-mozgásos percek,
 - Énekes játékok, gyermektánc
 - Futás, kocogás
- Mikrocsoportos:
- Ének-zenei képességfejlesztés
- Egyéni fejlesztés:
- Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint
- Kis létszámú csoportos:
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
 - A külső világ tevékeny megismerése

VERZIÓ2/2018.

A szervezett tanulás időkeretei korcsoportonként

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
Verselés, mesélés, dramatikus játék	Naponta 5-10'	naponta 10-15'	naponta 15-20'
Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Rajzolás, festés mintázás, kézimunka	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Mozgás	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'
Zenés, mozgásos percek	heti 2x 3-4'	heti 2x 4-6'	heti 2x 5-6'
A külső világ tevékeny megismerése	heti 1x 10-15'	heti 1x 15-20'	heti 1x 30-35'

A 3-4 évesek napi szervezett tanulási időkeret max. 35 perc.

A 4-5 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 45 perc.

Az 5-6-7 évesek napi szervezett tanulási időkerete max. 65 perc.

VERZIÓ2/2018.

A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Igyekszünk eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombinálni. A játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben. Az élmények elmondása, az otthoni és óvodai megbízások adása, a szülők, nagyszülők bevonása a tanulási folyamatba, az önálló feladatmegoldások, önellenőrzésre, önértékelésre való készítés mind hasznos módszerei a programnak.

Folyamatosan törekszünk módszertani kultúránk kiművelésére.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez:

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért arra törekszünk, hogy mindegyik gyermek mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerüljük a sztereotip értékeléseket (pl:ügyes vagy stb.), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki. Alkalmazzuk a differenciált, árnyalt értékelést.

Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simogatást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.

Az óvodában tárgyi jutalmazásra ne kerüljön sor. A büntetés teljes mértékben kerülendő a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.

A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi-lelki szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

VERZIÓ2/2018.

3. Verselés, mesélés, dramatikus játék

Célja: a gyermekek érzelmi-, kognitív és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek, megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek, mondókák zeneiségével, rímeinek csengésével.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása.
2. A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
3. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

Tartalma:

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása a mi feladatunk. Ezért a művek megválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság és a tradicionális értékek – **népmesék, a magyarság történetét feldolgozó mondák** - továbbéltetése.

A **3-4** éveseknek olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, egyszerű, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze.

A **4-5** éves korú gyermekek meséi legyenek többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-, realiztikus mesék. Helyet kapnak a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséi is.

VERZIÓ2/2018.

Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát.

Szerepelnek vidám humoros versek, klasszikusok és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei.

Az **5-6-7** éves kor, a mesehallgatás igazi ideje. Az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus, realizisztikus meséken át épüljenek be a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék a gyermekek mesetárába, a meseregényeket is szívesen hallgassák, folytatásokban napokon keresztül izgatottan várják. Versanyagukat gazdagítjuk a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Megismertetjük őket olyan közmondásokkal, amelyeket a környezet gyakran hangoztat.

Tervezünk lírai verseket, mert a gyermekek már ebben a korban is megérik a költői képek kifejező erejét. A kiválasztott versekkel, mesékkal erősítjük a környezet megszerettetését, a néphagyomány-ápolást, az évszakok szépségét.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert ölkben, testmelegünkben teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Sok lehetőséget biztosítunk a vidám ritmusok korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt ismételtetjük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, a gyakoroltatás érzetének keltése nélkül. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá őket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először a nagyobb gyerekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerűbb meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat. Bemutatunk párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jeleneteket, a bábok számának fokozatos növelésével.

VERZIÓ2/2018.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek lapozgassanak leporellókat, színes képeskönyveket, s hozzák el otthonról kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz csak kellékeket használunk, melyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés, kialakulását. Az óvodapedagógusok és a nagycsoportos korú gyermekek bábozzanak, dramatizáljanak minél több alkalommal a kisebbeknek. Ez egyben színfoltja is az óvodai ünnepeinknek, rendezvényeinknek. A kiscsoportos korú gyermekek 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

A **4-5** éves gyermekekben kialakul a mese a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják meséinket. A gyermekek arcán megjelenik a megfélelmező áhítat, figyelő ámulat.

Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját megerősítjük havonként egy közmondással, amit a szülőkkel is közösen megbeszélünk, s jól látható helyen a falújságon elhelyezünk. Így a szülők is együtt tudnak gondolkodni az óvoda léleknevelő hatásán. A gyermekek segítségünkkel jelenítsék meg a meséket, rögtönözzenek bábjátékot. Segítségünkkel fejazzék be a gyermekek a megkezdett mese-, vagy bábjátékot. A 4-5 éves gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

5-6-7 éves korban is minden adandó alkalmat kihasználunk a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a nagycsoportosok mondókarepertoárját.

A gyermekek játsszanak a rímes találós kérdésekkel, alkossanak együtt rímjátékokat, ismételtessék az előző évben tanult verseket. Az új versek /15-20/ bemutatása kapcsolódjon a gyermekek élményeihez. A gyermekeket lehetőség szerint nem szavaltatjuk kórusban, kerüljük az éneklő hanglejtést. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

A hallott, egyszerű meséket önállóan tudják dramatizálni a gyerekek. A délutáni pihenés alatt olvasunk folytatásos mesét.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek próbálják meg a mese önálló befejezését, új mesék kitalálását. A közösen kitalált mesét nevezzék el a „mi mesénk”-nek. Fejezzék ki a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal.

A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján keressünk olyan közmondásokat, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese, vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. A gyermekek készítsenek albumot a tanult versekről, mesékről. A hallott élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére.

A nagyobb gyermekek halljanak 15-20 új mesét a nevelési év folyamán.

A verselés, mesélés, dramatikus játék minden nap megjelenik óvodánkban. A gyerekeket zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével a mesesarokban várjuk. Amikor mindenki megérkezett, csak akkor kezdjük el a mesét, gyertyafénynél vagy lámpagyújtás után. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a következő héten eljátszhassák, megjeleníthessék különbözőképpen a mesealakokat.

A tevékenység befejezését, olyan énekkel jelezzük, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A fenti tartalmakat kiegészítjük (életkori sajátosságok figyelembe vételével) a „Kompetencia alapú óvodai programcsomag ”Tűz”, „Víz” „Föld”, „Levegő” tématervjavaslatainak anyagaival, illetve a kiegészítő segédletekben található ajánlásokkal.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezeken keresztül elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán-, és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből, versekből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékokban kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A tartósan beszédhibás gyermekek hangzóinak korrigálását heti egy alkalommal, egy foglalkozás keretében beszédjavító szakember, logopédus végzi óvodánkban.

VERZIÓ2/2018.

A fejlődés várható kompetenciái óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat
- ✓ Várják, igénylik a mesehallgatást
- ✓ Önállóan – egyénileg – is vállalkoznak mondókák, versek, mesék elmondására.
- ✓ Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására is.
- ✓ Megjegyznek 10-14 gyermek mondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét
- ✓ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

4. Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc

Célja: a közös éneklés, a közös játék (népi játékok, gyermek népi táncok) örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A felhasznált zenei anyagok igényes életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
2. A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak, ritmusérzék és hallásfejlesztés biztosítása.
3. A tevékenység *differenciált* szervezeti formáinak biztosítása.
4. A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal.

VERZIÓ2/2018.

Tartalma:

A felhasznált zenei anyagok igényes összeállítása

Az óvodai zenei nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, népdalokat ismerjenek meg. A mondókák, énekes játékok a zenei anyanyelvünk művészi értékei.

A **3-4** éves korú gyermekekkel elsősorban olyan ölbeli játékokat ismertetünk meg, amelyeket velünk együtt, közösen játszhatnak. Legyen ezek között arc-, kéz-, ujj-, lovagoltató játék.

A szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme a tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény. A kicsiket egyszerű 4-5 hangból álló énekes játékokkal ismertetjük meg, melyek játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A gyermekek egy-két komponált gyermekdalt ismerjenek meg az ünnepek köszöntésére.

A **4-5** éves gyermekek ismerjenek mondókákat és még mindig játsszunk velük ölbeli játékokat. Ők már képesek arra, hogy dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyekkel mozgásuk is jól fejleszthető. Megismertetjük őket a csigavonal, hullámvonal, szerepcserére épülő játékokkal. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl már megjelenhet a szinkópa is.

Az alkalmi dalokat úgy választjuk ki, hogy azokhoz utánpótló mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni.

Az **5-6-7** éves gyermekek népi játékaik bővüljenek párcserés, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokkal. Ismerkedjenek meg az egyszerűbb néptánc lépésekkel. Hallgassanak sok népdalt, ismerkedjenek meg más népek dalaival, évszakokhoz, tevékenységekhez kapcsolódó igényes műdalokkal. Tudják a kiolvasókat, mondókákat megfelelően használni, különböző játékhelyzetekben alkalmazni. A zenehallgatáshoz olyan műveket gyűjtünk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését /érzelmi hatású dalok, népdalok, rokon-, és más népek dalai, magyar komponált műzene, altató dalok, klasszikus műzene/.

VERZIÓ2/2018.

A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes, tartalmak ritmusérzék és hallásfejlesztés biztosítása

A 3-4 éves gyermekek tanuljanak meg 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák és dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok legyenek. E kor legjellegzetesebb játéka az ölbeli játék.

A gyermekek jóízű játékok közben közvetve szerzik meg a zenei készségeket és ismerik meg az alapfogalmakat. Tudjanak halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Figyeljék meg a csendet, a környezet hangjait és dallamját szó hangszerek hangszínét.

Érzékeljék különböző mozdulatokkal az egyenletes lüktetést. Énekelgetjük a gyermekek nevét, jelét, csalogatjuk őket énekelve a közös játékba, tevékenységbe.

Felkeltjük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt. Igyekszünk minél több zenei élményt közvetíteni, elsősorban énekes előadásunkkal. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez gyakran kapcsolunk zenehallgatási élményt. A zene iránt érdeklődő szülőket bevonjuk a közös éneklésekbe. A gyermekeknek lehetőséget teremtünk (2-5 percig) rövid hangszerez zene, kórusmuzsika videofelvételen történő megtekintésére. A zene iránt érdeklődő szülőket bevonjuk a közös éneklésekbe, az évszaki, harminc perces rövid hangversenyekbe.

A 4-5 éves gyermekek énekelgessenek 4-8 motívumból álló énekes játékokat, műdalokat. A 4-5 új mondóka és a 12-15 új gyermekdal /népi játék/ megtanulása mellett ismétlegessék a 3-4 éves korban tanult dalokat is. Az európai és így a magyar gyermekdalok hangterjedelme is dúr hexachord maradjon.

A körjátékok közül már nehezebbeket is választunk pl. szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékokat stb.

A tiszta éneklés érdekében a gyermekek minél gyakrabban énekeljenek önállóan, egyénileg, kisebb csoportokban, halkabban és hangosabban, magasabban és mélyebben. Próbálkozzanak lelassított éneklés közben, az énekek dallamvonalának mutatójával.

A gyermekek játsszanak kérdés-felelet játékot, változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal.

VERZIÓ2/2018.

Érezzék az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Használjanak többféle népi ritmuseszközt a ritmusérzék fejlesztése érdekében.

Ezeket a ritmushangszereket közösen készítjük el a gyermekekkel, hogy együtt tudjunk mondókázgatni, énekelgetni a kis „ritmuszenekar” kíséretével. Próbálgassák az egyszerűbb tánclépéseket az óvodapedagógust utánozva zenére.

A zenei élmény legyen mindennapos lehetőség az óvodában, kapcsolódjon minél többféle tevékenységhez.

Az **5-6-7** éves gyermekek tanuljanak 4-7 új mondókát, 15-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. Olyan dalokat választunk, melyben már a szünet, szinkópa is előfordul.

A nagyobb gyerekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcserék, kapus, hidas, sorgyarapító- fogyó játékokat is tervezzünk.

A gyermekekkel együtt variáljuk az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak.

A gyermekek tiszta éneklését a minél gyakoribb egyéni énekléssel segítjük, elő. A hallásfejlesztést segítő fogalompárokat pl. halkabb-hangosabb éneklést összekapcsoljuk a tempó változtatással vagy dallam bújtatással.

A ritmusfejlesztés végső célja, hogy megtudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

Játsszanak minél gyakrabban zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgásokkal megérezzék a motívumok hosszát. Fejlesztjük az alkotókészségüket, lehetőséget teremtünk arra, hogy egy-egy zenei feladatot többféle módon lehessen megoldani.

Az ügyesebb 5-6-7 éves gyermekeknek lehetőséget adunk, hogy metallofonon is játszhasanak.

A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat találunk ki, melyet elérhető helyen helyezünk el. Ezek emlékeztetnek a tanult dalokra és lehetőséget adnak az ismétlésre az élmények felelevenítésére.

VERZIÓ2/2018.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. A zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel mikro-csoportos formában szervezzük meg. Ezzel a munkaformával a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebben tudunk fejleszteni.

A kötött jellegű szervezett énekes játékot lehetőleg az udvaron tartjuk meg, rossz idő esetén pedig a délelőtti levegőzés előtt. Ebben a formában csak énekes játékokat tervezünk, hogy semmi se szakítsa meg az önfeledt, örömteli játékot.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez kapcsoljuk. A délutáni órákban is lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyerekek kedvük szerint megnézhesenek és hallgassanak néhány perces kórusművet, hangszerekkel megszólaltatott klasszikus műzenét. Alkalmanként hangversenyeket szervezünk, melybe bevonjuk a szülőket, nagyszülőket, a zeneiskola tanárait, diákjait.

A ritmus-, és hallásfejlesztő eszközök mindhárom korcsoportban elérhető helyen legyenek.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segítse a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása éreztesse meg a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segítse a magán-, és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játékok adjanak alkalmat a szókincs bővítésre.

VERZIÓ2/2018.

A fejlődés várható kompetenciái óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek tudnak önállóan, élvezettel énekes játékokat játszani.
- ✓ Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- ✓ Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni, visszaadni.
- ✓ Érzik az egyenletes löktetést és a dalok ritmusát, a gyors-lassú, a magas-mély, a halk-hangos közötti különbséget.
- ✓ Megkülönböztetnek elemi zenei fogalmakat.
- ✓ A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.

VERZIÓ2/2018.

5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér - forma - szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
2. A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének *differenciált* fejlesztése.
3. A tevékenység *differenciált* szervezeti formáinak biztosítása.

Tartalma:

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.

A gyermekek alkotó tevékenységéhez méretben, minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség, az esztétikum dominál. Az alkotó-alakító tevékenységekhez olyan megfelelő helyet biztosítunk, ahol a mozgó gyerekektől védett az alkotók köre. A munkasztalt úgy helyezzük el, hogy maximum 6 gyermek egyszerre, kényelmesen elférjen. Biztosítjuk a gyermekek számára az alkotó tevékenységhez szükséges nyugodt légkört, amelyben szívesen bekapcsolódhatnak a munkába, az elrontott, sikertelen lépéseket javíthatják. A tevékenységekhez elegendő időt biztosítunk a gyerekek számára, hogy addig alkothassanak, ameddig kedvük tartja. Az alkotó-alakító tevékenységhez szükséges különböző anyagok elhelyezését, tárolását úgy oldjuk meg, hogy azok a gyermekek számára bármikor könnyen hozzáférhetőek legyenek. Minden gyermeknek megtanítjuk az eszközök biztonságos kezelését. A mindennapi szabad játékban is megteremtjük a feltételeket a rajzoláshoz, festéshez, mintázás - anyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, batikoláshoz, origamihoz, építéshez, és műalkotásokkal való ismerkedéshez. A gyermekek a festéshez, korongozáshoz kötényt vagy köpenyt használnak.

VERZIÓ2/2018.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése

A **3-4** éveseknek lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek meg az anyagokkal, eszközökkel, a különböző technikai kivitelezés lehetőségeivel. Megkezdjük a szép, az esztétikum iránti érzékenység és értékelő képesség kialakítását. A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré rendelhetők. Ezek nem különülnek el egymástól. A képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit megtervezzük. Nem tervezzük viszont a szándéktalan firkrát, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában a témát. Lehetőséget adunk a gyermekeknek, az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakítás lehetséges festéssel, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba karcolással, nyomattal. Segítjük a gyermekek képalakító készségének megindulását a szórt elrendezéstől, a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz rendelésével.

A gyermekek tetszés szerint részt vehetnek a plasztikai alakításban. Megismerhetik az anyagok alakíthatóságát nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, karcolva stb. A gyermekeknek biztosítjuk a mindennapi agyagozás lehetőségét.

A 3-4 éves gyermekek az építés során megismerkednek a különböző tárgyak formáival, alakzataival. Beszélnek alkotásaikról, örülnek a létrehozott produktumnak. Az ovigaléria kiállításait minden évszakban, kisebb csoportokban többször is megnézik.

A **4-5** évesek alkotó, alakító tevékenységét bővítjük. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet segítjük élményeikhez kapcsolódó témákkal s azokhoz megfelelően illeszkedő technikával. A gyerekek rajzában megjelenik az emberábrázolás, a környezet, tárgyak, cselekvések ábrázolása saját elképzelés alapján. Gyönyörködnek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használják ceruzát,krétát, filc- és rostirónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a munkáik finomabb kidolgozásához. A gyerekek alakítanak képeket spárgából, fonalból, textilből, termésekből.

VERZIÓ2/2018.

A plasztikai munkák során már képesek a formák tagolására. Tudnak ajándéktárgyakat, valamint játékuhoz kellékeket készíteni. A plasztikus formák létrehozásához különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket használnak fel.

Építés során variálják a teret, az építés lehetőségeinek részletezését. Ehhez használhatnak nagyobb méretű dobozokat, takarókat, berendezési tárgyakat stb.

A gyermekek segítenek az eszközök előkészítésében, elrakásában. Kisebb csoportokban látogatják az ovigalériát. Véleményt mondanak a kiállított alkotásokról. Szüleiknek is megmutatják a kiállított műveket.

Az **5-6-7** évesek alkotó együttműködési készségét figyelembe véve segítjük a képi, plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését. A képalakítás során a gyermekek többször alkotnak közös kompozíciót. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszközlehetőségeket pl. batikok, kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkarok, lenyomatok, makettek, márványozás stb. alkalmazásával(pl:kasírozás, nemezelés). A saját élményeken alapuló cselekményes témákban megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek cselekvéseinek ábrázolása is. A gyerekek a képalakításhoz egyre eredetibb megoldásokat használnak, a formákat, színeket egyéni módon jelenítik meg.

A gyermekek plasztikai munkájában megjelenik a közös térbeli többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet stb. Egyénileg dolgozhatnak korongozón, szövőkereten.

Az ünnepekhez kapcsolódóan ajándékot készítenek szüleiknek, társaiknak, az óvoda dolgozóinak. Az ajándékozás örömet jelent számukra. Ismerkedjenek a tűvel, a varrás technikájával, a le-felöltéssel, gombvarrással.

Segítséget nyújtunk a gyermekeknek a játékok, bábok, kellékek készítésében. Otthon a szülők segítségével gyűjtögetik az alkotó-alakító tevékenységhez szükséges anyagokat. Segítenek a környezetalakító, díszítő munkákban. A szülők, nagyszülők bevonásával eszköz-, játék-, bábkészítő munkadélutánokat szervezünk.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben különböző dolgokat hozzanak létre pl. búvóhelyeket, kuckókat stb.

A több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítjuk.

VERZIÓ/2018.

Az Ovigaléria az 5-6-7 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető, beszélgető helye, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli elrendezéséről esik szó. A gyermekek személyesen is találkoznak a kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral, művészekkel. A gyerekek büszkén mutassák meg az Ovigaléria kiállításait szüleiknek, nagyszüleiknek. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a Művészeti iskolák diákjaival és tanáraival. A gyermekek megismerkedhetnek székesfehérvári kiállítások műalkotásaival is.

A fenti tartalmakat kiegészítjük (életkori sajátosságok figyelembe vételével) a „Kompetencia alapú óvodai programcsomag ”Tűz”, „Víz” „Föld”, „Levegő” tématervjavaslatainak anyagaival, illetve a kiegészítő segédletekben található ajánlásokkal.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikro-csoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységekben. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában alkothassa meg képi-plasztikai elképzeléseit az ajánlott eszközfeltételekkel. A gyermekek munkáiban érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia és élményviláguk mutatkozik meg.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ Képalakításban egyéni módon tudják megjeleníteni élményeiket, elképzeléseiket.
- ✓ A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása.
- ✓ Tudnak örülni alkotásaiknak és a közösen elkészített kompozíciónak.
- ✓ Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- ✓ Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködőek.
- ✓ Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- ✓ Beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- ✓ Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

VERZIÓ2/2018.

6. Mozgás

Célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A mozgásfejlesztésben legalapvetőbb követelmény, hogy a gyermekek mindig jó közérzettel, jó hangulatban, /érzelmileg motiváltan/ vegyenek részt a mozgásos feladatokban. A versenyszellem túlhajtása viszont éppen e lemaradók miatt veszélyes! A mozgásfejlesztő lehetőségeknek tartalmazni kell: a fizikai állóképesség fejlesztését, a fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítését, illetve a sikeres mozgásfeladatok eredményeként az önértékelés és az önbizalom növelését.

Az óvodapedagógus feladatai:

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében

Tartalma:

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A mozgásfejlesztő játékok összeállítása korcsoportonként, mindig az adott korcsoportban dolgozó óvodapedagógusok feladata. Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat illetve a gyermekek egyéni sajátosságait.

A gyermekek nagymozgása /járás, futás, kúszás, mászás/ jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol nagy tér, illetve mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.

A mozgásos tevékenységeket, és azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, és a csoportok összetételéhez méretezzük.

VERZIÓ2/2018.

A különböző mozgásos tevékenységeket a tornaszobában szervezett formában és szabadon is gyakorolhatják a gyerekek.

A **3-4** éves gyermekek irányított mozgásos tevékenysége során a nagymozgások fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal /pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformák gyakorlása/. Játsszanak ugrásgyakorlatokat /pl. szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellépés majd leugrás/. Ismerkedjenek meg a dobásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal /pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labdaleütés-elkapás stb/. A mozgásos játékok adjanak teret a támaszgyakorlatok gyakorlásának is /pl. csúszások, kúszások, mászások/. A talajtorna elemei is jelenjenek meg a játékokban /gurulás a test hossz tengelye körül/. A gyermekek játsszanak minél több egyensúlyozó játékot. Többféle kézi szert alkalmazunk a különböző típusú mozgásos játékokhoz. A játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek. Késztesse a gyermekeket a tőlük elvárható erő kifejtésre. Megmutatjuk a helyes mintát, és igényeljük a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását, figyelembe véve a gyermekek képességeit. A csoportszobában legyen mozgásra készítő eszköz /pl. labda, karika, szőnyeg, stb./. Ezeket az eszközöket a gyermekek érdeklődésének megfelelően cseréljük.

A **4-5** éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerüljön a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenjenek meg a futásgyakorlatok /pl. fussanak három, négy akadályon át fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással stb./. Szervezünk ugrásgyakorlatokat /pl. egy lábon, páros lábon, szökdelés, valamint felugrás két lábra, játékos helyből távolugró verseny stb./ A dobásgyakorlatok során próbálgassák a célba dobást egykezes felsődobással, babzsák távolba hajításával, haránt terpeszállásból. Minél gyakrabban játsszanak labdagyakorlatokat, annál jobban tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a támaszgyakorlatokat /pl. csúszást, kúszást, mászást talajon és szereken/.

Kapjon kiemelt szerepet az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása. A talajtorna anyagaként jelenleg meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata „csikórugdálózás”.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek játsszanak egyensúlyozó játékokat 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútós szereken. Tervezünk lábboltozatot erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat, valamint tartásjavító gyakorlatokat. A csoportszobában legyen alkalma a gyerekeknek szabadidőben is ismételtetni a szervezett foglalkozásokon megismert mozgáselemeket.

Az **5-6-7** éves gyermekek mozgása már összerendezettebb, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit játékos formában szívesen ismételnek. Hangsúlyt kap ennél a korcsoportnál az észlelés, az alaklítás, formaállandóság mozgás közbeni fejlesztése, a testséma-fejlesztés, a finom-motorika alakítása és a szabályjáték gyakorlati alkalmazása. Gyakrabban tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat a finom-motorika fejlesztése érdekében. Használjanak különböző kézi szereket /pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat, kendőket stb./ A különböző típusú futógyakorlatokat sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyerekek. Ismerjék meg a fokozódó futást, a gyorsfutást, lassúfutást. Végezzenek ugrásgyakorlatokat. Szökdeljenek páros és egy lábon haladással. Végezzenek sorozatugrásokat különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon át. Néhány lépéses nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

Játsszanak dobásgyakorlatokat. Dobjanak egykezes, kétkezes alsó- és felsődobással célba, 2 m magas kötél felett. A gyermekek játsszanak labdagyakorlatokat. Vezessék a labdát járás, futás közben. Tudjanak párokban labdázni. Végezzenek támaszgyakorlatokat /pl. pók-rákjárás, talicskázás/. Ismételjék a tanult talajtornaelemeket /gurulás a test hossz tengelye körül/. Egyensúlyozzanak padon járással, fej- kar- és lábmozgásokkal összekötve.

Legyen minél több sportprogram az óvodában a szülők bevonásával /családi vetélkedő, sport-délelőtt/.

VERZIÓ2/2018.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségeinek differenciált kielégítése érdekében

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és délutáni udvari játék és séta során, tervezett mozgásos játékok által biztosítjuk. Az irányított mozgásos játékokat heti egy alkalommal szervezzük meg, különböző időkerettel. A mindennapi testedzés: a kocogás, futás mindhárom korosztálynak ajánlott.

Hetente legalább kétszer „zenés, mozgásos percek” megszervezése ajánlott, ahol a gyermekek korcsoportonként különböző időkeretben zenére mozoghatnak. Az utánezésen alapuló mozgás anyagát gimnasztikai elemekből építjük fel /pl. kartartások, testhelyzetek, kar- törzs- térd- és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatok/.

A lábboltozatot erősítő illetve tartásjavító gyakorlatok szintén bekerülnek a szervezett mozgásos percekbe.

A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ✓ A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakul.
- ✓ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ✓ Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.
- ✓ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai-gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- ✓ Szeretnek futni, tudnak 50-100 métert kocogni.
- ✓ Tudnak helyben labdát pattogtatni.
- ✓ Célba dobnak egykezes felsődobással.
- ✓ Ugrásukat talajéréskor fékezni tudják.

VERZIÓ2/2018.

7. A külső világ tevékeny megismerése

Célja: a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi-tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása. Környezettudatos magatartásformálás magalapozása, alakítása. **A szülőföld, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismertetése. A közösséghez való tartozás élményének biztosítása a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra megszerettetése, azok védelmére nevelés által.**

Az óvodapedagógus feladata:

1. A 3-6-7 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.
2. A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.
3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

Tartalma:

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A gyermekek a közvetlen környezetükben érzékelik a környezet esztétikumát: hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát.

A **3-4** éves gyermekek az óvoda elfogadása, megszerettetése után megismerkednek az óvoda közvetlen környezetével.

Figyelik az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakra jellemző képeket gyűjtenek. Meglátogatják a közelben lakó csoporttársaikat, beszélgetnek a család tagjairól. A két óvoda épületébe járók megismerik egymás óvodáját, közös programokat szervezünk számukra. Megismertetjük az óvoda utcáját, boltokat az ott található intézményeket.

VERZIÓ2/2018.

Beszélgetünk a környezetben található formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről. A téli időszakban lehetővé tesszük, hogy a gyermekek maximum 5-10 perces vadállatokról készült videofelvételt nézhessenek.

A **4-5** éves gyermekek tapasztalat és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezzük meg. A megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására törekszünk. A gyermekek jelezzék az évszakokat bemutató jeltáblákon az évszakok szépségét, jelenségeit az időjárás változását.

Tudjanak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenysége között. Gyűjtsenek terméseket s azokat hasznosítsák. Segítségünkkel rügyeztessenek, magokat csiráztassanak.

Közösen készítsünk albumot az évszakokról gyűjtött képekből. Otthonról hozott albumot, képeket nézegetünk. A gyermekek tudják bemutatni a család tagjait, otthonukat. Ellátogatunk az orvosi rendelőbe, üzletkebe, intézményekbe. Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait. Ismerjék meg a személy- és teherszállító járműveket.

Környezetükben élő háziállatokat, madarakat, bogarakat ismerjék meg. A téli időszakban lehetővé tesszük, hogy a gyermekek 10-15 perces vadállatokról szóló videofelvételeket tekinthessenek meg.

Az **5-6-7** éves gyermekek ismerjék meg az óvoda tágabb környezetét. Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit /víz, levegő, föld/ a növények fejlődési feltételeit.

Gondozzanak terráriumot, akváriumot, flórariumot, csiráztassanak, ültessenek növényeket. A gyermekek ismerjék meg a gyógyfüveket, mezei virágokat, vadon termő ismertebb növényeket. A szülőkkel együtt megszervezzük a Föld napját (április 22.) és a Madarak, fák napját (május 10.).

Végezzenek egyszerű kísérletet a növényekkel, állatokkal, vízzel, levegővel és a talajjal (pl. földi giliszta farm, katicabogár altatása). A kísérletükhöz nagyítót is használhatnak.

Ismerjék meg a felnőttek munkáját, látogassanak el többféle munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak.

VERZIÓ2/2018.

A természet kincseit őrző sarokba a gyermekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, s amit lehet, hasznosítanak. Évszakokat, napszakokat bemutató táblát készítünk, amelyeket önállóan kezelnek.

Látogassanak el a középületekbe, építkezésekhez, könyvtárba, iskolába, vasútállomásra.

Legyen sok ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről.

Nézzék meg környezetük háziállatait, figyeljék meg, hol élnek. Hasonlítsák össze az ismert állatok környezetét, életmódját.

Videofelvételen keresztül bemutatjuk a vadon élő állatok környezetét, életmódját, melynek többszöri megnézésére is lehetőséget biztosítunk. Ellátogatunk a soponyai Ökocentrumba, ahol lehetőség van erdei óvodai programokon keresztül az erdő állat- és növényvilágának megismerésére. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakítása a természethez, megtanulva annak védelmét, az értékek megőrzését.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú ismereteket szereznek és azokat tevékenységeikben alkalmazzák.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében mikro-csoportban történik, közvetlen tapasztalat és élményszerző udvari megfigyelések és séták alkalmával.

Hetente egy természeti - emberi - tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezünk. A délutános óvodapedagógus megérkezése után a délelőtti óvodapedagógus a hét három délelőtti 8-10 gyermekkel megfigyelteti a tervezett témát.

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére az ebéd előtti öltözködés, a gyűjtemények közvetlen megnézése és az évszaki albumok összeállítása és a beszélgetés ad lehetőséget. Évszakonként egy alkalommal erdei óvodai program megszervezését tervezzük / csösz halastavakhoz, soponyai Öko-centrumba, közeli erdős, ligetes területekbe/.

VERZIÓ2/2018.

A fenti tartalmakat kiegészítjük (életkori sajátosságok figyelembe vételével) a „Kompetencia alapú óvodai programcsomag ”Tűz”, „Víz” „Föld”, „Levegő” tématervjavaslatainak anyagaival, illetve a kiegészítő segédletekben található ajánlásokkal.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

A mikro-csoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek-óvónő személyes beszélgetéseire. Minden gyermekre óda tudunk figyelni, minden kérdésre meg tudunk válaszolni. Ez a szervezeti forma kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőkészségének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítést.

A gyermekek között erősödjön a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Lehetővé tesszük, hogy értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- ✓ Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- ✓ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségeikben.
- ✓ A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket: iskola, posta, orvosi rendelő, bolt, Polgármesteri Hivatal stb.
- ✓ Ismerik a környezetükben élő háziállatokat, a kutyát, macskát, tyúkot, kakast, libát, kacsát, sertést, szarvasmarhát, lovat stb. Vannak ismereteik vadállatokról, madarokról, bogarokról.

VERZIÓ2/2018.

- ✓ Ismerik környezetük növényeit, fákat, bokrokat, virágokat, zöldségeket, gyümölcsöket. Vannak ismereteik a természet évszakonkénti változásairól.
- ✓ Ismerik a közlekedési eszközöket (légi, vízi, szárazföldi), az alapvető közlekedési szabályokat.
- ✓ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- ✓ Meg tudják különböztetni a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névmutatókat. (pl alá, fölé, közé stb.)
- ✓ Kialakul a beszédhelyzetekhez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.
- ✓ Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ✓ Élvezik és többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült video-felvételeket, fotókat.

VERZIÓ2/2018.

8. Munkajellegű tevékenységek

Célja: a gyermeki munkajellegű tevékenységek megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek munkához való viszonyulását, ezáltal közösségi kapcsolatait, együttműködését.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.
2. Munkaeszközök használatának megismerttetése, megtanítása.

Tartalma:

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása

Az óvoda gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Kezdetben segítségünkkel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végezzenek munkajellegű tevékenységet. Mindegyik munkafajtánál mintát adunk az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Értékelésünk legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

Mindhárom korcsoportnál nagy jelentőségű az önkiszolgálás, testápolás, öltözködés, étkezés, környezetgondozás /lásd az egészséges életmód alakítása című fejezet/

3-4 éves gyermekek bennünket figyelve vegyenek részt a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában figyeljék meg a veteményezést, a növények locsolását.

VERZIÓ2/2018.

Segítsenek a termések, falevelek elszállításában, a veteményezésben, a növények locsolásában, az udvar rendben tartásában. A legkisebb óvodásokat is bevonjuk az alkalmasszerű munkába, ami lehet esetleges, de lehet szabályosan ismétlődő.

A szabályosan ismétlődő mindennapi munka a rend fenntartásáért végzett tevékenységek (pl. a játékok elrakása, tisztítása, a terem díszítésében segítségnyújtás).

4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, amit akkor célszerű bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti.)

Az óvodapedagógusok és a dajka közös megállapodás alapján gondolják végig a naposi munkát és alakítsák ki a gyermekek összehangolt cselekvésláncát.

Alkalmasszerű ismétlődő munka a játékok helyére rakása, a csoportterem átrendezése, a tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése.

Ezeket a munkákat a gyermekek együtt végezzék a felnőttek átgondolt, konstruktív vezetésével. Megtervezzük a gyermekek növény és állatgondozását. A gyermekek működjenek közre az élősarok gondozásában, a szobanövények átültetésében, a virágoskert ápolásában, az óvodaudvar tisztántartásában, (fű gondozása, avar gyűjtése, öntözés) a veteményeskert gondozásában. Segítségünkkel a gyermekeknek legyen lehetősége gondozni az akváriumot, madáretetőt. Irányításunkkal készítsék el a kisállatok, madarak étkeit.

Az **5-6-7** éves óvodások önállóan végzik a naposi munkát. Közösén eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan tálalják fel az ételleket. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek. Az alkalmasszerű munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végezzék, nem alkalmazunk kényszerítő eljárásokat. A gyakori dicséret, elismerés hatásával érzük el, hogy a gyermekek szívesen vegyenek részt a munkában. Végezzenek önállóan környezetszépítő munkát, játékok tisztítását, polcok lemosását. Sütemények, vitaminsaláták készítését közösén végezzük.

Rendszeresen segítsenek a kicsik öltöztetésében, készítsenek nekik meglepetéseket.

VERZIÓ2/2018.

Úgy alakítjuk ki a növény és állatgondozást, hogy a gyermekek minél több műveletet tudjanak önállóan végezni. A kerti szerszámokat önállóan használják, gondozzák. A növények gondozását a magvetéstől a termések összegyűjtéséig együtt végezzük. Minden évszakban segítsenek a járdák, utak tisztításában.

A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén

- ✓ A gyermekek szeretnek közösen dolgozni. Örömmel és szíves végzik a munka jellegű tevékenységeket.
- ✓ Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- ✓ Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- ✓ Szívesen közreműködnek a növények- és állatok gondozásában.
- ✓ Örömmel segítenek a kisebbeknek.
- ✓ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ✓ Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.

VERZIÓ2/2018.

V. GYERMEKVÉDELMI MUNKA

1. Gyermekvédelmi munka

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka – ezen belül az esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések - kiemelt jelentőséggel bír. Indokolja ezt a gyermekek szociokulturális helyzete. A társadalmi, gazdasági változások miatt egyre nehezebb helyzetbe került családokban élő gyermekek érdekében gyermekvédelmi munkánk célja:

- a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek folyamatos figyelemmel kísérése, segítése, nevelési – oktatási, és társadalmi integrációjának támogatása
- minden óvodáskorú gyermekre preventív tevékenység megszervezése
- a speciális segítséget igénylő gyermekek és családok gondozása
- a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség

Az óvodai gyermekvédelem magába foglalja a gyermekközösség egészére kiterjedő, ezen belül minden egyes gyermek harmonikus személyiségfejlesztéséért kifejtett pedagógiai tevékenységet. A gyermekekre való fokozott odafigyelés teszi lehetővé, hogy időben vesszük észre a problémákat /magatartási zavarok, testi, szellemi fejlődésben való elmaradás, nehezen nevelhetőség/.

A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése is csak korai felderítés alapján lehetséges. Minden óvodapedagógus feladata az első családlátogatáskor a gyermekek megismerése, az anamnesztikus adatok rögzítése, majd fejlődésük nyomon követése. Hiányosságok észlelése esetén egyéni bánásmóddal, egyéni fejlesztő programokkal kell hátrányaikat csökkenteni.

Amennyiben szükséges szakember segítséget kell igénybe venni /logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, speciális segítséget biztosító szakember /

A logopédiai ellátásra szoruló gyermekek részére szükség szerinti alkalommal helyben szervezünk foglalkozást, utazó logopédus segítségével.

Ha egy gyermek fejlődését, életét veszélyeztetettnek látja a családjában, a vele foglalkozó óvodapedagógus, a gyermekvédelmi megbízotthoz kell fordulnia.

VERZIÓ2/2018.

Mivel a családnak a nevelésben elsődleges szerepe van, ebben az esetben az óvodapedagógus és a gyermekvédelmi megbízott feladata a szülők nevelése, segítése, olykor az egész család gondozása, védelme.

Ha erőfeszítéseink nem járnak sikerrel, felvesszük a kapcsolatot külső segítőkkel, az orvossal, védőnővel, az önkormányzat jegyzőjével, a Gyermekjóléti szolgálat helyi vezetőjével. A gyermekjóléti szolgálat felé jelezzük a problémákat, s közösen keressük a megoldási lehetőségeket.

Óvodánkban a gyermekvédelmi megbízotti feladatokat az óvodavezető látja el.

Feladatai:

- Minden nevelési év elején összegyűjti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek adatait.
- Gondozásukra éves munkatervet készít.
- Segíti az óvodapedagógusok gyermekvédelmi munkáját. Rendszeres konzultációkkal, információk cseréjével. A gyermekek hátrányos helyzetének okait vizsgáló szempontok összeállításával.
 - nevelési hiányosságok
 - erkölcstelen családi környezet
 - italozó szülők
 - bűnöző családi helyzet
 - rossz lakásviszonyok
 - egészségügyi okok
 - anyagi okok
 - megromlott családi kapcsolat
- Rendszeresen figyelemmel kíséri a hátrányos és halmozottan hátrányos e a hátrányos helyzetű gyermekeket és családjaikat..
- Javaslatot tesz rendkívüli segélyezésre.
- Gyermekvédelmi továbbképzésen vesz részt, az ott hallottakról tájékoztatást ad.

VERZIÓ2/2018.

Az évente elkészülő gyermekvédelmi nyilvántartás tartalmazza:

- az óvadás gyermekek létszámát
- ebből hátrányos helyzetű gyermekek számát
- halmozottan hátrányos helyzetűek számát
- három vagy több gyermekes családban élők számát
- sajátos nevelési igényű gyermekek számát
- csonka családban nevelkedők számát

- illetve azokat az okokat, melyek a gyermek nevelését, fejlődését negatívan befolyásolják.

A gyermekek zavartalan fejlődéséért, a gyermekek védelméért az óvoda nevelőtestülete együttesen felelős.

VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSE

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Célunk: elősegíteni az érintett gyermekek alkalmazkodó készségének, önállóságának, érzelmi életének, személyiségének harmonikus testi és szociális fejlődését. Speciális szakemberek segítségével végzett folyamatos pedagógiai munkával az érintett gyermekek optimális fejlődésének segítése.

A habilitáció általános célja:

- – a sérült funkciók fejlesztése, újak kialakítása
- – A sérült funkciókkal egyensúlyban a meglévő funkciókra való támaszkodás, ezek fejlesztése
- – Amennyiben speciális eszközök használata szükséges, ezek elfogadtatása, a használat tanítása

Óvodánk részt vesz a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű óvodai nevelésében, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda.

A habilitáció fő területei:

- – az észlelés – vizuális, akusztikus, taktilis, vesztikuláris, kinesztéziás- fejlesztése
- – a motoros készségek fejlesztése
- – a beszéd-és nyelvi készségek fejlesztése, szükség esetén alternatív kommunikációs eszköz használatával
- – a szociális készségek fejlesztése
- – a kognitív készségek fejlesztése

A habilitáció részben a többi gyermekkel végzett munka során, differenciált bánásmóddal és eszközökkel, részben egyéni vagy kiscsoportos formában valósul meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai és szakszolgálati szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.

VERZIÓ2/2018.

A rehabilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt. Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az óvodai pedagógiai programba, így a napi óvodai életbe beágyazottan valósulnak meg, a gyermekek szakvéleményben foglalt valós igényeihez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv” szerint. A team döntése szerint kerül sor egyéni kiegészítő, fejlesztő, rehabilitációs, illetve terápiás foglalkozásokra. Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki. A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása- fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.

Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.

Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.

Fokozott figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik esetében az adatvédelemmel és a személyiségjogokkal kapcsolatos szabályok betartására.

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel végzett munkánkra vonatkozó eljárás:

Évnyitó szülői értekezleteinken rendszeresen tájékoztatást adunk a szülőknek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról, az erre vonatkozó eljárási szabályainkról.

Fokozott figyelmet fordítunk az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak feltárására, szakértői bizottság bevonásával közreműködünk a sajátos nevelési igények, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak mielőbbi feltárásában.

Tájékoztatjuk a szülőket, hogy integrált nevelésben, abban az esetben vehet részt gyermekük, ha optimális fejlődését ez a forma biztosítja leginkább, ezt a szakvélemény megállapítja.

Helyhiány esetén elsőbbséget élveznek az óvodába már a sérülés megállapítása előtt felvett gyermekek.

A helyhiányt az óvoda vezetője saját jogkörében írásban 8 napon belül jelzi a szakértői és rehabilitációs bizottság felé.

VERZIÓ2/2018.

A gyermekek csoportba való beosztásakor tartózkodunk a sajátos nevelési igényű gyermekek szegregálásától, elkülönítésétől. Az egy csoportban elhelyezett gyermekek irányszáma 1-2 fő, a mindenkor számot éves munkatervünk mellékleteként határozzuk meg, erről az óvodai nevelőtestület meghallgatása után, a fogyatékoság típusát, a speciális igények mértékét figyelembe véve az óvodavezető dönt.

Abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően, illetve adaptációs készségei nem teszik lehetővé a többi gyermekkel való együttnevelést, 1-3 hónapos megfigyelési idő után ismételt szakértői vizsgálatát kérjük.

A gyermekkel kapcsolatos gondozási feladatok ellátása:

Megegyezik az óvodai gondozási feladatokkal, kiegészítve azokkal az eszközökkel, módszerekkel, melyek a szokások kialakítását, a gyermek eligazodását segítik.

VERZIÓ2/2018.

„Bármilyen tehetséged van, használd azt:
az erdő is nagyon csendes lenne,
ha csak azok a madarak énekelnének benne,
akik a legjobban tudnak énekelni. „
- Henry Van Dyke -

2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése az óvodában

A kivételes képességű, tehetséges gyermekek nevelésének célja: a tehetség felismerése, segítése, fejlesztése.

Kivételes képességűnek tartott az a gyermek akinek:

- *intellektuális tehetsége*, (matematikai, nyelvi) *művészi tehetsége* (képzőművészeti, zenei) *pszichomotoros tehetsége* (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület) *szociális tehetsége* (vezető, szervező, irányító) megkülönbözteti a többi gyermektől.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A tehetségigéreték felismerése, azonosítása.
- A tehetségigéreték gondozása.
- A család tájékoztatása.

1. Gyorsítás, léptetés (Differenciálás, több lehetőség biztosítása a gyermek érdeklődésének, motiváltságának függvényében.)
2. Elkülönítés, szegregáció (Bizonyos esetekben külön foglalkozások lehetőségének biztosítása, ahol együtt „tanulhatnak” más tehetségesekkel). Javaslat a szülők felé.
3. Gazdagítás, dúsítás (A tehetséges gyermekek a normál óvodai tevékenységek során tanulnak, de a tevékenységek bizonyos idejében differenciált, különleges tehetséggondozásban részesülnek az óvodában vagy az óvodán kívüli tehetséggondozó intézményekben.)

VII. AZ ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda kapcsolatrendszerének működtetése során figyelembe vesszük és alkalmazzuk kompetencia alapú óvodai programcsomag idevonatkozó ajánlásait. Az együttműködésben résztvevő kompetens személyek együttműködésének módjait, formáit.

1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között szimmetrikus kapcsolat van. A szülő tud a legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont nekünk óvodapedagógusoknak van olyan szaktudásunk, és olyan korosztályi tapasztalatunk, mely alapján hathatós segítséget tudunk nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Az óvoda részéről körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

A kapcsolattartás formái:

- a.) Családlátogatás: még az óvodába kerülés előtt a gyermekek szociokulturális környezetének megismerése miatt.
- b.) Anyás befogadás: kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, mintát kapjon gyermeke neveléséhez. Lásd még: Érzelmi nevelés és társas kapcsolatok fejezet idevonatkozó részei.
- c.) Napi kapcsolattartás: a szülő tájékoztatása a gyermekével történt napi lényeges eseményekről.
- d.) Szülői értekezletek: évente 4 alkalommal. A csoport általános feladatairól, félévi nevelési és fejlesztési tervekről, rendezvényekről.

VERZIÓ2/2018.

Nagycsoportban az iskolaérettségről, valamint rétegszülői értekezlet a tehetséggondozó műhelyekben részt vevő gyermekek szüleinek.

- e.) Nyílt napok, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, kirándulások, melyek által közös élményekkel gazdagodnak az óvodai mindennapok.
- f.) „ A szülő tájékoztatása a gyermeke egyéni fejlődéséről” : félévenkénti beszélgetések a gyermek fejlődését nyomon követő rendszer alapján.
- g.) Szülői elégedettség vizsgálat: évente egy alkalommal visszajelzést várunk az óvoda működéséről, az óvoda pedagógiai munkájáról. Az eredményeket és az intézkedéseket nyilvánosságra hozzuk.

2. Az óvoda és az iskola

A gyermekek zavartalan iskolakezdése érdekében felvesszük a kapcsolatot az általános iskola pedagógusaival. A nagycsoportos gyermekeknek lehetőséget biztosítunk a tanítóval, az iskolával való megismerkedésre. A gyermekekkel rendszeresen ellátogatunk az iskolába. Meghívjuk a leendő elsős tanítót, hogy betekinthessen a csoport, a gyerekek életébe. Tájékoztatást adunk a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről.

A kapcsolattartás formái: látogatások, tapasztalatszerék, közös továbbképzések, értekezletek. A kompetencia alapú óvodai programcsomag (óvoda-iskola átmenet) ajánlásait, javaslatait felhasználjuk a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedése érdekében.

3. Az óvoda és az alapfokú művészeti iskolák, zeneiskolák, művészeti együttesek

Programunk eredményes megvalósulása érdekében jó kapcsolatot alakítunk ki a környék művészeti alapiskoláival, tanáraikkal, alkotóikkal, tanulóikkal.

Velük együttműködve kívánjuk elérni, hogy a muzsika, az irodalmi alkotások, a környezet esztétikai értékei megjelenhessenek az óvodában.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, hangversenyek, kiállítások szervezése egymás rendezvényein való részvétel.

VERZIÓ2/2018.

4. Az óvoda és a közművelődési intézmények

Kapcsolatot alakítunk ki a községi könyvtár vezetőjével. Együtműködésünk segítse elő nevelési feladataink sokoldalú, színes megoldását.

A kapcsolattartás formái: projektnapok, látogatás, tájékoztatás, megbeszélések, rendezvényeken való részvétel.

5. Az óvoda és a fenntartó

Pozitív kapcsolat kiépítésére, folyamatos együttműködésre törekszünk a fenntartó önkormányzattal. Önkormányzatunk folyamatosan figyelemmel kíséri az óvodába folyó munkát, a képviselő-testület előtt beszámolunk meghatározott időszakonként a nevelőmunkáról, az óvoda életéről. Vizsgálják a fenntartás és működés feltételeit, támogatják kéréseinket, pályázatainkat.

A kapcsolattartás formái: kölcsönös információáramlás, tájékoztatás, beszámolók, rendezvényekre való meghívás.

6. Az óvoda és a Pedagógiai Oktatási Központ

Rendszeresen igénybe vesszük a Pedagógiai Oktatási Központok által nyújtott szakmai segítséget, részt veszünk szakmai továbbképzéseken, mellyel szakmai munkánk színvonalát emelhetjük.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, együttműködés, szaktanácsadás.

7. Az óvoda és az Oktatási Hivatal

Az óvoda az Oktatási Hivatal irányító és koordináló munkájával részt vesz az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzésben, az önértékelés és a minősítési rendszerben. Az Oktatási Hivatal ezeken keresztül támogatja az óvoda szakmai fejlődését.

A kapcsolattartás formái: hivatalos levelek, internetes felület.

VERZIÓ2/2018.

8. Az óvoda és a Pedagógiai Szakszolgálati intézmények

A szakszolgálat és az óvoda kapcsolata biztosítja, hogy a szülők és a gyermekek segítséget kapjanak a következő területeken: nevelési tanácsadás, logopédia. Egy-egy gyermek problémájának megoldásához, a törvényi előírásoknak megfelelően felvesszük a kapcsolatot a Szakértői Bizottsággal.

A kapcsolattartás formái: az igényektől függően folyamatos.

9. Az óvoda és az egészségügyi, gyermekvédelmi intézmények

Folyamatos kapcsolatot tartunk a helyi egészségügyi szolgálatokkal, gyermekorvossal, védőnővel, gyermekjóléti szolgálattal.

Az óvodában pozitív attitűddel támogatjuk a gyermekek orvoshoz, védőnőhöz fűződő viszonyát. A gyermekek esetleges hátrányainak leküzdése érdekében a védőnővel, gyermekvédelmi szakemberrel szoros együttműködést vállalunk.

A kapcsolattartás formái: a törvényi szabályozásoknak megfelelően, a családok helyzetét figyelembe véve.

10. Az óvoda és az „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel „ Óvodapedagógusok országos Egyesülete

Az óvoda nevelőtestülete egyesületi tagságán keresztül tartja fent kapcsolatát az Egyesülettel. Az Egyesület célja, hogy szakmai munkájában erősítse, támogassa a programot adaptáló óvodát.

A kapcsolattartás formái: országos tavaszi tanácskozás, az egyesület továbbképzései, szakmai napok.

11. Az óvoda és a tehetséggondozást országosan képviselő szervezetek

Az óvoda kapcsolatot alakít ki a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségével az óvodai tehetséggondozás szakszerű segítése érdekében.

A kapcsolattartás formái: informálódás, rendezvényeken, képzéseken, pályázatokon való részvétel.

VERZIÓ2/2018.

12. Az óvoda és a külhoni magyar óvodák

Óvodánk nevelőtestülete lehetőségeinknek figyelembevételével törekszik a külhoni magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre, szakmai kapcsolattartásra.

A kapcsolattartás formái: óvodalátogatások, részvétel az Óvodapedagógusok Nyári Egyetemén.

13. Kiemelt, törvényes kapcsolatok

A nemzeti köznevelési törvény értelmében a történelmi egyházakkal minden óvoda feladata megszervezni a gyermekek hitéletre nevelését, amennyiben a szülők azt igénylik. E tevékenységet biztosítsa úgy, hogy a gyermekek az óvodában folyó tevékenységekről ne hiányozzanak.

A kapcsolattartás formái: egyeztetések, megbeszélések.

VERZIÓ2/2018.

VIII. A PROGRAM TERVEZÉSI, ÉRTÉKELÉSI DOKUMENTUMAI

1. Az óvoda irányítási - szervezeti felépítése

Az óvoda szakmai szempontból önálló. Szervezetével és működésével kapcsolatban minden olyan ügyben dönt, melyet jogszabály nem utal más hatáskörbe.

Az óvodavezető az intézmény szakmai munkájának egyszemélyi felelőse. Gyakorolja a munkáltatói jogokat az óvodában közalkalmazotti jogviszonyban állóknál. Az óvodavezető feletti munkáltatói jogkört a Községi Önkormányzat gyakorolja.

Az óvodavezető hatáskörébe tartozik: a mindenkori költségvetéstől és egyéb forrásoktól, (pályázatok, rendezvények) a működtetés és fejlesztés, a személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Feladata: a nevelőtestület vezetése, a pedagógiai munka irányítása, ellenőrzése, jogszabályok, rendeletek betartásával a zökkenőmentes működés biztosítása. Kapcsolattartás az érdekképviselői szervekkel, a fenntartóval, Pedagógia Szolgáltató Intézettel, Megyei Szakértői Bizottsággal és annak intézményegységeivel, szakmai szervezetekkel, más azonos programmal dolgozó intézményekkel.

A Szervezeti Működési Szabályzatban és a Házirendben meghatározottak betartatása. Az óvoda ügyvitele.

Az óvodavezető helyettese, a vezető távollétében teljes felelőséggel a Szervezeti és Működési Szabályzatban rögzítettek szerinti látja el feladatát.

A szülők közössége - a Nemzeti Köznevelési törvényben meghatározott jogaik és kötelességeik érdekében - tisztségviselőiken /elnök, elnökhelyettes, választmányi tagok/ keresztül segítik az óvoda működését, gyakorolják jogaikat, tartják a kapcsolatot az óvodavezetővel.

VERZIÓ2/2018.

2. A gyermekek fejlődésének ellenőrzése, értékelése

Intézményünkben a nevelési folyamatok és a gyermekek fejlődésének ellenőrzésének, értékelésének elvei a következők:

- tervszerűség,
- folyamatosság,
- életkori sajátosságok figyelembe vétele,
- egyéni sajátosságok figyelembe vétele,
- nyitottság,
- a program céljainak való megfelelés,
- demokratizmus,
- együttműködés,
- objektivitás,
- fejlesztő hatás,
- partnerközpontúság,
- egymástól tanulás,
- dokumentálás.

Az ellenőrzés **formái:** tájékoztató, tematikus, visszatérő, napi.

Az ellenőrzés **jellege:** diagnosztikus, fejlesztő, összegző.

Legfontosabbnak a gyermekek folyamatos megfigyelését, megismerését tartjuk, hogy megérteni, alakítani, formálni tudjuk őket. Ezért minden gyermekről **„A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentuma”** c. anyagot állítjuk össze, illetve készítjük el, melyben folyamatosan rögzítjük fejlődésüket, fejlesztési feladatainkat. Ez az alapja a szülők tájékoztatásának is a nevelési év során két alkalommal fogadóórák keretében, illetve óvodáskor végén.

A folyamatos megfigyelést szolgálják a kezdeményezések, és az egyéb, napirend szerinti tevékenységek.

Szükség esetén méréseket végzünk. (megfigyelés,, Rövid Difer)

A fejlesztő programokat a megfigyelések tapasztalatok, illetve Szakértői Bizottság véleménye alapján állítjuk össze.

VERZIÓ2/2018.

A fejlesztéseknél fő szempont, hogy természetes közegben játék közben történik a fejlesztés, illetve egyes esetekben a gyermeket egy időre kiemeljük a csoportból /részképesség fejlesztés/. Nevelési év végén a terápia befejezésével, megfigyelések, tesztek segítségével állapítjuk meg a további fejlesztés szükségességét.

A megfigyelések és fejlesztések minél tökéletesebb alkalmazása érdekében felkutatjuk és használjuk a megfelelő szakkönyveket, segédeszközöket.

Az éves munka értékelése során megfogalmazzuk, hogy a program alkalmazásának eredményeképpen:

- ⇒ a gyermekek nevelésében megjelennek-e a tervezett fejlesztő hatások
- ⇒ az óvoda alapvető feladatai - az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés valamint az anyanyelvi –értelmi fejlesztés feladatai - megvalósultak-e.

3. A pedagógiai munka dokumentálásának rendszere

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési, fejlesztési eljárások folyamatos írásbeliséget kívánnak, melyek eszközei:

- * óvodavezetői éves munkaterv /1 év/
- * csoportok tervező munkája; nevelési, fejlesztési terve
 - = nevelési terv /féléves/
 - = tevékenységi terv /negyedéves, havi, heti/
 - = eseményterv, szervezési munkák /egy hónap/
- * csoportnapló vezetése
- * felvételi - mulasztási napló, étkezési nyilvántartások vezetése
- * egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs egyéni fejlődési lap vezetése – egyéni fejlesztési tervek alapján
- * Gyermektükör - „A gyermek egyéni fejlődésének nyomon követési dokumentuma”
- * óvónői tükör (nevelő, fejlesztő tevékenység önértékelése)

VERZIÓ2/2018.

A program céljait és a megvalósulás szintjét, - melyet „A fejlődés várható kompetenciái az óvodáskor végén” címmel kiemelt programelem tartalmazza - összevetve elemezzük és értékeljük a tapasztalatokat.

A program megvalósulásának ellenőrzése tervszerű, előre megbeszélte szempontok alapján és spontán alkalmasszerű ellenőrzésekkel történik

Az ellenőrzések célja: esetleges hiányosságok feltárása, nevelési célkitűzések megjelenése a mindennapi munkában, hatása a gyermekek fejlődésére.

Az ellenőrzést végzi: az óvodavezető és az óvodapedagógusok.

Az ellenőrzések tapasztalatait értékeljük, megvitatjuk, a hiányosságokat megszüntetjük, a jó módszereket bevezetésre ajánlunk. A szülők véleményeikkel, tapasztalataikkal, észrevételeikkal segítik értékelő munkánkat.

Vizsgáljuk:

- * a gyermekek „az egészséges életmód alakítása és egészségfejlesztés” terén elért fejlettségi szintjét.
- * az érzelmi nevelés, az erkölcsi és közösségi nevelés során elért fejlettségi eredményeit
- * a gyermekek játékára jellemző fejlettségi szintjét
- * a gyermekek verselése, mesélése, rajzolása, festése, mintázása, kézi munkája, környezeti ismeretei, zenei képességei, mozgása, munkavégzése terén elért fejlettségi szintjeit.

4. Az óvodába és iskolába lépés feltételei

4.1. Az óvodába lépés feltételei

A gyermek általában hároméves korra éri el az óvodaérettséget. Az óvodaérettség tulajdonképpen a gyermek életkorának megfelelő fejlettségi szint elérését jelenti, ami kiterjed a kommunikációra (beszédfejlődés, kapcsolatteremtés), a szociális érettségre (kapcsolatteremtési képesség gyerekekkel és felnőttekkel), a megfelelő szintű önállóságra (öltözködés, evés) és a pszichés érettségre (el tudja fogadni az anyai távollétet, tudja, hogy az elválás nem végleges, és érte fognak jönni).

VERZIÓ2/2018.

Ezekre a képességekre a gyermek általában szert tesz. Az önálló evés és öltözködés megtanulása kétéves kor körül a gyermek részéről vetődik fel igényként, sok maszattal és lassúsággal jár, de az „én tudom”, „én csinálom” igényének érdemes engedni, már csak a személyiségfejlődés miatt is.

A beszédfejlődést a versek, népdalok ritmusa, ismétlődése segíti, ezek épp megfelelőek a gyermek számára. A közös beszélgetések, játékok, a sok-sok miértre adott válasz segíti az ismeretek, s ezzel a szókincs növelését, ami meghozza a kedvet a beszédhez.

A szobatisztaság is kétéves kor körül alakul ki, a testi-lelki érettség elérése után szinte heteken belül megtanulja kontrollálni magát a gyermek, először nappalra, majd nem sokkal később éjszakára is.

Az óvodához szükséges képességek tehát már kétéves kor körül igényként jelennek meg a gyermek részéről, s a szülői támogatás, elismerés, biztatás talaján aztán egyre jobban megszilárdulnak, és természetessé válnak a gyermek számára.

Az Nkt. idevonatkozó rendelkezései szerint:

„Az óvodai nevelésben való részvétel hároméves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb hét éves korig minden gyermeket megillet.”

Az óvodai felvétel, elhelyezés folyamatos, a 3. évet év közben betöltő gyermek az adott időszakban kerülhet óvodába.

A három éves gyermekek sem egyformán és egyszerre lesznek óvodaérettek. Ezért feltétlenül ismerni kell a korcsoportra jellemző sajátosságokat, és a gyermekek egyéni érésének, fejlettségének megfelelően kerüljön sor az óvodai élet megkezdésére. Nagy szerepet szánunk ebben az óvoda orvosának, védőnőjének és az óvodapedagógusoknak. Fontos a szülők megfelelő felvilágosítása - lehetőség biztosítás a folyamatos beszoktatásra.

A törvény másik igen fontos szabályozása - az óvodák iskola-előkészítő feladataiból eredendően - az 5 évesekre vonatkozik, részükre általános érvényű nevelési kötelezettséget határoz meg. Az új törvényi szabályozás teret enged a „rugalmas” iskolakezdés gyakorlatának, hiszen a gyermekek érdekeiből kiindulóan a tankötelezettség kezdetének időpontját két tényezőnek, a gyerekek fejlettségének és életkorának együttes figyelembevételéhez köti.

VERZIÓ2/2018.

A speciális gondozást, nevelést igénylő gyermeket - amennyiben normál közösségben gondozható - legalább 2 évvel az iskolakezdés előtt elhelyezzük óvodánkban. Megkeressük a módját a normál közösségben való fejlesztésre, elfogadjuk és szeretetteljes bánásmóddal elfogadtatjuk a sérült kisgyermeket. A korrekciós foglalkozásokat beépítjük a gyermek napirendjébe (logopédus).

Az Nkt. 8. § (1) bekezdése szerint az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki

- a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti,
- feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy
- ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

4.2. Az iskolába lépés feltételei

Az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

1. Testileg egészségesen fejlődő gyermek eljut az első alakváltozáshoz. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezett, harmonikus.
Erősen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom-motorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.
2. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A 6 év körüli kisgyermek vágyik az iskolába, becsvágya támad, hogy iskolás legyen. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának különös jelentősége van.

VERZIÓ2/2018.

Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik tartalma, terjedelme. Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás. Érthetően, folyamatosan beszél, kommunikál, érzelmeit érthető formában megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről: tudja nevét, lakcímét, szülei nevét foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat. Ismeri az időjárás összefüggéseit, az alapvető viselkedési szabályokat, amelyek a környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek. Elemi mennyiségi ismeretei vannak. Az óvodáskor végére szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, az akarat és önfegyelem megfelelő szintje jellemzi.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg. Ezt a tevékenységet kitartásának, önfegyelmének, munkatempójának önállóságának alakulása biztosítja.

Általában akkor tartjuk a gyermeket iskolaérettnek, ha az iskola első osztályának normaszzerű követelményeit képes teljesíteni, magatartásával megfelelő, módon tud beilleszkedni az iskolai közösségbe, és akinek az egészsége nem károsodott.

VERZIÓ2/2018.

IX. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

AZ ÓVODA OM AZONOSÍTÓJA: 203248	KÉSZÍTETTE: óvodavezető
NEVELŐTESTÜLETI HATÁROZAT SZÁMA: nevelőtestület nevében	A NEVELŐKÖZÖSSÉG A MÓDOSÍTOTT PEDAGÓGIAI PROGRAMOT MEGISMERTE: nevelőközösség nevében
A SZÜLŐI SZERVEZET A MÓDOSÍTOTT PEDAGÓGIAI PROGRAMRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁST MEGKAPTA: Szülői Szervezet nevében	20/2012. (VIII.31.) EMMI RENDELET ÉRTELMÉBEN: védőnő
FENNTARTÓ NEVÉBEN <u>EGYETÉRTÉSÉT</u> MEGADTA: polgármester	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELŐTERJESZTŐJE ÉS VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS: óvodavezető
DOKUMENTUM JELLEGE: NYILVÁNOS	MEGTALÁLHATÓ: AZ ÓVODA HONLAPJÁN
HATÁLYOS: A KIHIRDETÉS NAPJÁTÓL VISSZAVONÁSIG	KÉSZÜLT: 3 EREDETI PÉLDÁNYBAN
A CSŐSZI VADVIRÁG ÓVODA 2/2018. VERZIÓSZÁMÚ PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁTHATÁROZATÁVAL JÓVÁHAGYTA. IKTATÓSZÁM:	

VERZIÓ2/2018.

X. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai Pedagógiai Program érvényességi ideje:

2018/2019-es nevelési évtől

A Pedagógiai Program módosításának lehetséges indokai:

- ⇒ szervezeti átalakítás
- ⇒ ha a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- ⇒ ha a szülők közössége módosítást javasol.

A módosítással foglalkozó nevelőtestületet össze kell hívni, ha a fenti indokok bármelyike felmerül.

A programmódosításról írásbeli előterjesztéssel kell az óvodavezetőt és a nevelőtestületet értesíteni.

VERZIÓ2/2018.

Szabályozó dokumentumok

2011.04.25. Magyarország Alaptörvénye

2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről

LXXIX/1993. törvény a közoktatásról

363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet Óvodai nevelés országos alapprogram

20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet A nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról 1. melléklet a 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet

A Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének irányelve

11/1994 (VI.8.) MKM rendelet 39/D§(4) LXXIX.1993.törvény a közoktatásról 95.§-a (1) közlemény melléklete A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esélyegyenlőségének biztosítását szolgáló óvodai integrációs program

32/1997.(XI.5.) MKM rendelet A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve

2003. évi CXXV. törvény Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény

1997. évi XXXI. törvény A gyermekek védelméről szóló és gyámügyi igazgatásról

149/1997. (IX.10.) Kormány Rendelet A gyermekek védelméről szóló és gyámügyi igazgatás módosításáról.

Felhasznált irodalom

Nagy Jenőné: "Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel": Szolnok. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, 1997. (1-103. oldal)

Nagy Jenőné: Óvodai program készítés, de hogyan?: Országos Közoktatási Intézet, 1996

Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, önértékelés: Okker Kiadó Budapest,

Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból: Szolnok Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet, 1998.

VERZIÓ2/2018.

FÜGGELÉK

Eszköz norma

Az óvodának a program céljaihoz rendelt eszközrendszere.

Meglevő eszközök

Játékok:

- minden csoportban az alapvető játékok és eszközök rendelkezésre állnak,
- képességfejlesztő játékok biztosítottak,
- udvari játékaink kombinált udvari fajtáékokkal vannak felszerelve

Mese-vers, anyanyelvi neveléshez:

- maszk és bábkészlet áll rendelkezésünkre
- mesekönyvek, leporellók, szakkönyvek - folyamatosan bővítjük az újonnan megjelenő kiadványokkal
- ujjbábok, kesztyűbábok, fejbábok

Testi neveléshez:

- mozgás-ügyesség, koordináció fejlesztő eszközök biztosítottak: Greiswald, talajtorna eszközök. (szőnyegek, zsámolyok, padok)

A természet tevékeny megszerettetéséhez:

- környezeti világunk képes kirakói, kártyák, falu-város készlet stb.
- audiovizuális eszközök (diavetítő, laptopok, projektor, vetítövásznon)
- MINIMAT - foglalkoztató készlet
- 2 db cd lejátszó
- 2 db fényképezőgép

Ének, énekes játék, zenehallgatáshoz:

- gyermekhangszerek - ritmust játszó
- zörejkeltők
- dallamjátszók
- óvodai ünnepekhez szoknyák, mellények, kendők, kalapok
- hangszerkészlet (csörgődobok, ütős hangszerek)

VERZIÓ2/2018.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunkához:

- az alapvető eszközöket évente tervezzük szükség szerint a költségvetésben.

Programunk eredményes megvalósulásához meglévő lehetőségeinket, eszközeinket az alábbiakkal kívánjuk kiegészíteni, a fokozatosság elvének betartásával.

1.) Fedett betonos terasz az udvaron, ahol naponta kétszer /esős időben is!/ levegőzhetnek, mozoghatnak a gyermekek.

2.) Több funkciós udvari játékok.

3.) Egyéb eszközök:

- színes ceruzák, filctollak, zsírkréták, ollók, festékek-temperák, gyurma, papírok, ragasztók, a különböző technikák alkalmazásához szükséges anyagok, eszközök

Ezeket az eszközöket szerepeltetjük **Eszközfejlesztési tervünkben**, beszerzésüket éves költségvetési keretből, illetve pályázatokon nyert összegekből tervezzük.

VERZIÓ2/2018.

Pedagógiai Program 1 sz. mellékletének kiegészítése a kompetencia alapú óvodai programcsomag eszközi elemeivel

Programcsomag:
(Csoportonként 1-1- példány)

Szakmai koncepció:

Óvoda szakmai koncepció

A kompetencia alapú óvodai programcsomag hozadéka.doc

Programcsomag:

Fehér Anna: Játszunk? Természetesen! - A Világ befogadásának elérhetősége 1.

Reikort Ildikó: Zenevarázs - A világ befogadásának elérhetősége 2.

Székely Andrea: Bábjáték - A Világ befogadásának elérhetősége 3.

Dr. Tóth Tiborné: Néphagyomány - A világ befogadásának elérhetősége 4.

Kiegészítő segédlet a komplex tervekhez - A világ befogadásának elérhetősége 5.

Témajavaslatok:

Témajavaslatok-levegő

Témajavaslatok-tűz

Témajavaslatok-víz

Témajavaslatok-föld

Kiegészítő anyagok a Víz témajavaslatához 5-6 éveseknek

Víz-irodalom:

VÍZ-1.doc, VÍZ-2.doc, VÍZ-3.doc, VÍZ-4.doc, VÍZ-5.doc, VÍZ-6.doc, VÍZ-7.doc, VÍZ-8.doc

Víz-vizuális vége:

VÍZ 7.doc, VÍZ 8.doc

Óvodai programcsomag további szakkönyvei: (csoportonként 1-1 példány)

Székely Andrea: Játék bábokkal... - A Világ befogadásának elérhetősége 6.

Zóka Katalin: Varázsszerek az óvodában - A Világ befogadásának elérhetősége 7.

Zóka Katalin: Kóstolmány - A Világ befogadásának elérhetősége 8.

Túri György: Játék - tánc - élet - A Világ befogadásának elérhetősége 9.

ovoda felfedezések borito.pdf; ovoda felfedezések jav.pdf

VERZIÓ2/2018.

Eszközök a megvalósításhoz **(csoportonként és/ vagy épületenként)**

Külső világ tevékeny megismerésének eszközei (élő-élettelen- matematika):

Nagyítók készlet (bogárnézőkék, nagyítók,)
Mikroszkópok
Távcső
Fényképezőgépek
Zseblámpák
Villanyrezsók
Kukorica pattogtatók
Hőmérők,
Minisütők
Reszelők,
Vágódeszkák
Zsebtükör
Homok-víz asztal
Különböző méretű tároló kosarak
Aszalók,
Gyümölcscentrifugák
Cserépedénykék (csíráztatáshoz)
Több részes műanyag csíráztató edény+bio magvak
Illatgyertyák, mécsesek
Ping-pong labdák
Szélzsákok
Szélkakasok
Akváriumok
Terráriumok
Lepkehálók
Gyermekenciklopédiák
Gyermeklexikonok
Kisméretű térképek
ventillátor
Színkártyák
Számlapos játéköra
Hurkapálcák
Szerszám-barkács készlet
Kerti szerszám készletek (15-15 db/ csoport)
Gyermekméretű locsolókannák (10-10 db./csoport)
Mérlegek (1-1 db./csoport)
Agyag és korongozó (1-1 db./épület)
Ételszínező festék
Földgömbök (1-1 db/csoport)

Vizuális nevelés eszközei:

Festékek
Ecsetek
Filetollak
Zsirkréták, ceruzák
Színes papírok, színes hullámpapír
Színes kartonok, rajzlapok
Kétoldalú színes kartonok
Olajfesték
Tavi terepasztal
Ragasztók

VERZIÓ2/2018.

Temperák
Selyempapírok
Sodró deszkák, sodrófák
Gesztenye furdancsok
Akvarellfestékek
Rafiák
Díszcsengők
Fonalak
Vonalzók, gyerekollók
Pauszpapírok
Hajszárítók
Krepp-papírok
Gipsz
Gipszkiöntők,
Képkeretek
Gyapjú
Origami papírok
Szivacsok
hungarocell formák (golyók, gömbök stb.)
festékes tálkák
üvegmatrica festék
üveggolyó
juta anyag
textilfesték
gyermektű, ollók
színes gyurmák, égethető gyurma
méhviasz lapok, kongré anyag
formázó eszközök agyaghoz
színes zsenília, selyemfesték
hőre keményedő v. levegőn száradó gyurmák
pillangófesték

Irodalom-anyanyelvi nevelés eszközei: 2.000.000.-)

Mese-ládikók (jelmezek dramatizáláshoz- ALELA)

- Alapegységek
- Bábkészletek
- Kreatív egységek

Állatos képek

Textilíák (különböző színű leplek, kendők)

Mesekönyvek

CD-k

DVD-k